

ROMA

KAG MGA PAUNANG BISAYA TUNGOR SA SUYAT NI APOSTOL PABLO PARA SA

MGA TAGA-ROMA

Kaling suyat ay ingsuyat ni Apostol Pablo, mga 27 tuig pagkatapos sa kamatayon ni Hesus. (Kali ay ingbibilang nak 57 A.D.) Gingsuyat nida kali sa mga nagtutu-o kang Kristo sa syudad it Roma sa Italya, nak karamuan ay buko mga lahi it Hudyo. Katong ingsuyat ni Palo kali, waya pa sida nakakapagto sa Roma.

Si Pablo ay ingtatawag rang Saulo sa bisayang Hebreo. Aber sida ay usang lahi it Hudyo, nagrako sida sa Tarso kada nagbibisaya sida it Griyego ag naghihimo it mga tolda halin sa anit it hadop. Abang tutom si Pablo sa relihiyon it mga Hudyo ag ida gingpapahirapan kag mga nagsusunor kang Hesus. Pero usang adlaw habang sida ay asa rayan papagto sa syudad it Damasco pramas pahirapan kag mga nagtutu-o kag Gino-o ay nagpakita sa ida. Sa nak raan ay nabag-o kag ida kabuhi, ag tuna kato sida ay nagerbisyo sa Ginoong Hesu-Kristo habang sida ay buhi. (Bin. 7:58; 8:1-3; 9:1-19 ag Plp. 5:3-6.)

Kaling suyat ay tungor sa tamang panudlo it Maadong Balita, kag plano it Dios sa kaluwasan ag kung pauno kag tawo ay gingtaw-an it pagkamatataramong parayan sa pagtu-o kang Kristo.

Riling suyat ay ingpahadag ni Pablo nak katong mga ingtubos it Dios ay nagkakausa pramas wayaey it ni-o mang harang sa lahi it mga Hudyo ag buko Hudyo.

KAG SUYOR IT ROMA

Kag Pagpangamusta *1:1*

Kag mga Paunang Bisaya Tungor sa Maadong Balita *1:2-17*

Kag Tanang Tawo ay Makasal-anan sa Pagmuyat it Dios *1:18—3:20*

Kung Pauno Ginghimo it Dios nak Matarong kag Tawo *3:21—4:25*

Kag Bag-ong Kabuhi Parayan sa Pagtu-o kang Kristo *5:1—8:39*

Kag Plano it Dios Para sa mga Lahi it Hudyo *9:1—11:36*

Kag Bag-ong Pagpangabuhi it mga Nagsusunor kang Kristo *12:1—15:13*

Kag Ministeryo ni Apostol Pablo sa mga Buko Hudyo *15:14-33*

Kag mga Huling Pagpangamusta *16:1-27*

Kag Suyat ni Apostol Pablo para sa MGA TAGA-ROMA

KAG PAGPANGAMUSTA

Mga pinalanggang kahalihan sa pagtu-o raha sa syudad it Roma,*

¹ Ako si Pablo nak ulipon ni Kristo Hesus kag nagsusuyat it kali. Ako kag Apostol nak gingtawag ag ginahin it Dios pramas ibantala kag Ida Maadong Balita.

* **1: 1:0** Roma 1:7.

KAG MGA PAUNANG BISAYA TUNGOR SA MAADONG BALITA

² Kali kag Maadong Balita nak tong una ay gingpromisa it Dios ag gingpasuyat sa Sagradong Kasuyatan parayan sa Ida mga propeta nak nagraya it Ida mensahe.

³ Kaling Maadong Balita ay tungor sa Ida Anak nak si Hesu-Kristo, nak naging tawo halin sa usang inanak ni Haring David.

⁴ Kali ay tungor ra sa pagka-Dios it ato Ginoong Hesu-Kristo, ag gingpamatuuran it Dios nak Sida kag Ida Anak parayan sa rakong gahom nak ingpakita tong Sida ay gingbanhaw it Ispirito Santo.

⁵ Parayan kang Kristo, ako gingbaton kag kaaduhan it Dios tong Ida gingtugyan sa ako kag pribilehiyo it pagka-apostol pramas magraya ako it Maadong Balita sa mga buko Hudyo[†] sa tanang lugar. Gingbuot Nida kali pramas sinra ra ay magtu-o ag magsunor kang Kristo, para dayawon Sida.

⁶ Aber kamong mga taga-raha sa Roma ay naumir rili sa mga ingtawag nak magpakig-usa kang Hesu-Kristo.

⁷ Ingsusuyat nako kali para sa inrong mga pinalangga it Dios raha sa Roma, nak Ida ingtawag pramas maging Ida sinakupan.

Kabay pang mapasa-inro kag kaaduhan ag katimunungan nak halin sa Dios nak ato Tatay ag halin sa Ginoong Hesu-Kristo.

[†] **1:5 1:5** o “mga Hentil” nak halin sa bisayang Inglis nak “Gentile.”

Kag Hanrom ni Apostol Pablo nak Magpagto sa Roma

⁸ Una sa tanan, nagpapasalamat ako sa Dios nak ako ingtutuuhan para sa inrong tanan, dahil kag intro pagtu-o ay nabantog sa bug-os nak kalibutan. Ag narurungan it Dios kaling ako pagpasalamat dahil kang Hesu-Kristo.

⁹ Sa atubangan it Dios, nak ako ingsiser-bisyuhan it hugot sa ako tagipusuon parayan sa ako pagbantala it Maadong Balita tungor sa Ida Anak, ay Sida kag makakapamatuor nak kada ako mapangamuyo ay gingsasambit nako kamo.

¹⁰ Ag permi ra nako nak ingpapangabay nak kabay pang ngasing nak huli ay but-on it Dios nak buksan kag rayan agor ako ay makapanha raha sa intro.

¹¹ Abang gusto tan-a nako nak magpanha agor makita nako kamo, pramas maipaabot nako kag pagpakamaado halin sa Ispirito it Dios para sa intro ag pakusugon kag intro pagtu-o.

¹² Kag akong gador hanrom ay kitang tanan ay mapakusog dahil sa pagtu-o it usa'g-usa.

¹³ Mga hali nako sa pagtu-o, gusto nako nak maayaman ninro nak hastang ngasing mara-mong beses gihapon akong nagplano nak magpanha sa intro, ugaling yang ay perming inggwa't harang. Gusto ra nakong magkainggwa raha sa intro it magtu-o kang Kristo bilang bunga it ako pagbantala it Maadong Balita, tuyar sa ibang mga lugar it buko Hudyo nak ako napapagtuan.

¹⁴ Obligasyon nako nak ibantala kag Maadong

Balita sa tanang lahi‡ ag klase it tawo, aber di inarayan o waya.

¹⁵ Kada ngani rako kag ako hanrom nak maibantala sa inro kag Maadong Balita raha sa syudad it Roma.

Kag Gahom it Maadong Balita

¹⁶ Waya nak gador ako nahuda nak ibantala kag Maadong Balita dahil raha kag gahom it Dios nak makakaluwas sa tanang tawo nak matu-o, tuna sa mga lahi it Hudyo ag imaw ra sa mga buko Hudyo.

¹⁷ Ingbabantala nako kali kumo riling Maadong Balita ay gingpapahadag kung paunong kag tawo ay puyding maging matarong sa pagmuyat it Dios. Kaling pagka-matarong ay parayan sa pagtu-o yang, tuyar ngani sa nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan, “Kag tawong inghimo it Dios nak matarong parayan sa ida pagtu-o ay magkakaingwa't kabuhi nak waya't katapusan.”§

KAG TANANG TAWO AY MAKASAL-ANAN SA PAGMUYAT IT DIOS

¹⁸ Gingpapakita it Dios nak halin sa langit kag Ida kahangit laban sa tanang naghihimo it kayainan ag nagsusuway sa Ida. Kag inra mayaing ging-iisip ag ginghimo ay imaw it nag-pupugong sa inra pagkaintyendi it kamatuuran tungor sa Ida.

‡ **1:14 1:14** o “mga taga-Gresya.” Sa kultura it mga lahi it Hudyo it kato, kali kag usang tawag ninra sa mga buko Hudyo. (Basaha ra sa Rom. 2:9-10; 3:9; 10:12.) § **1:17 1:17** Hab. 2:4b.

¹⁹ Katong kahangit it Dios ay gingpapakita laban sa kayainan it tawo, dahil katong kaayaman tungor sa Dios nak puyding maayaman it tawo ay maathagey hina sa inra, kumo kag Dios mismo kag nagpapahadag sa inra tungor hali.

²⁰ Tuna pa sa pagtuga it kalibutan, maathagey sa tawo nak aber kag Dios ay indi makita kag Ida gahom ay waya't katapusan ag Sida ay matuor nak Dios. Kada waya't puyding ibalibar kag tawo nak waya sinra it ayam tungor sa Dios.

²¹ Dahil aber nagsusuyor sa inra isip nak inggwa't Dios, waya gihapon ninra gikikilay-a Sida bilang Dios ag waya ra aber pasalamatan Sida. Kundi kag inra kaisipan ay naging waya't puyos ag kag inra buot ay naruyman.

²² Nagsisiling sinra nak sinra ay maayam pero sa kamatuuran sinra ay pay waya't isip.

²³ Imbis nak dayawon ninra kag mahimayaong Dios nak waya't kamatayon, kag inra gingdayaw ay mga dios-diosan nak inra gingkurtihan nak kahitsura it tawo, pispis, hadop ag sawa.

²⁴ Ngani, pinabad-an yangey sinra it Dios nak tumanon kag inra mayaing hanrom agor inra mahimo kag aber niong malaw-ay ag kahuhudang butang sa usa'g-usa.

²⁵ Imaw kali kag inra inghuman dahil gingtalikuran ninra kag kamatuuran tungor sa Dios pramas patihan kag kabakakan. Dahil gingdadayaw ninra ag gingsiserbisyuhan kag mga butang nak gingtuga it Dios, imbes nak Sida nak Nagtuga ay imaw kag dapat adayawon hastang sa waya't katapusan. Kabay pa.

²⁶ Dahil dili, gingpabad-an sinra it Dios nak himuon kag mga kahuhudang hanrom it inra yawas. Ag aber kag mga kabade, ibay ra kag hanrom it inra yawas. Kag inra mga kapwa kabade kag inra gustong makaubay, buko nak kayake.

²⁷ Imaw ra kag mga kayake. Gingtalikuran ninra kag tamang pag-ubay sa mga kabade ag imbes nak kina, kag inra kapwa kayake kag inra gingpapaka-hanap nak makaubay. Ag naghihimo sinra it kahud-anan parayan sa inra pag-ubay sa kaparehong kayake. Kada aparusahan sinra it angay para sa mga malaw-ay nak inra inghihimo.

²⁸ Ag usa pa, dahil waya ninra gitataw-e it importansya kag kamatuuran nak inra naayaman tungor sa Dios, sinra ay Ida gingpabad-an nak tumanon kag inra malaw-ay nak kaisipan nak nagraraya sa inra sa paghimo it mga butang nak indi dapat himuon.

²⁹ Sinra ay ulipon it tanang klase it kasal-anan ag kayainan. Sinra ay buko tadlong, sinra ay mga hakog ag mahingabuton, nagpapangmatay it tawo, palaaway, maayo magpangluko ag magpahimot. Sinra ra ay mga nagpapanglibak,

³⁰ mga nagpapanira it inra isigkatawo ag mga laban sa Dios, mga matugas it uyo, matinaas-taason, hadakon, ag imaw it inghahalinan it gulo, ag waya't pagtahor sa maguyang.

³¹ Sinra ay waya't kaisip-isip, indi masaligan, waya't pagpalangga ag waya't kaluoy sa kahimtangan it iba.

³² Aber ayam ninra nak matarong kag Dios sa Ida pagsiling nak aparusahan Nida kag mga naghihimo it kina, ay padayon gihapon kag inra pagtuman. Ag buko yang kina, kundi nasasadyahan pa sinra kung sinra ay ingpatuyaran.

2

Kag Matarong nak Paghusgar it Dios sa Tawo

¹ Ngasing, siguro ging-iisip ninro nak angay yang nak parusahan it Dios kag mga tuyar nak mayaing tawo. Pero mag-andam ra kamo sa paghusgar sa iba. Dahil kung kag inro ginghihimo ay pareho sa inra ay waya kamo it puyding ahimuong rason pramas indi ra kamo maparusahan. Kumo habang naghuhusgar kamo sa iba ay pay inghuhusgaran ra ninro kag inro sarili nak dapat rang parusahan it Dios.

² Ag ayam nak gador nato nak kag paghusgar it Dios sa mga naghihimo it tuyar nak kayainan ay kumporme sa kaklaruhan.

³ Kada kamo nak naghuhusgar sa inra mayaing buhat habang kamo ay imaw ra kag inghihimo, ay daey ninro'g isipa nak kamo ay makakaiwas sa kaparusahan it Dios.

⁴ Ag daey ra ninro'g isipa nak maisot yang kag inro mga sala ag waya kamo it salabtanon, kumo sa subrang buot ag mahabang pagpasensya it Dios. Buko baga ninro ayam nak dahil sa Ida kabuot ay ingtatawan kamo Nida it oras nak maghinuysoy?

⁵ Pero dahil yang sa inro katugasan it uyo, waya gihapon kamo gihinuysoy. Kada gingrugangan ninro kag parusa it Dios para sa inro sa adlaw it Ida paghusgar. Kato kag kahahadlok nak adlaw kung sauno ipakita Nida kag Ida matarong nak paghusgar ag rakong kahangit sa kasal-anan it tawo.

⁶ Sa adlaw nak kato abayusan it Dios kag bawat tawo kumporme sa inra nahimo.*

⁷ Ag kag mga tawo nak nagtitinguha sa paghimo it maado, kumo sinra ay nagsasalig nak ataw-an sinra it balor it Dios ay maagom it kabuhi ruto sa Ida kahimayaan sa langit hastang sa waya it katapusan. Ngani, ataw-an nak gador sinra it Dios it kabuhi nak waya't katapusan.

⁸ Pero kag mga tawo nak kag ging-uuna ay kag inra sariling hanrom ag waya gipapati sa kamatuuran halin sa Dios, ag padayon nak naghihimo it kayainan ay makakaagom it rakong kahangit ag pagparusa it Dios.

⁹ Matuor nak tanang tawo nak naghihimo it mayain ay makakaagom it grabing hapros ag kahirapan, unang-una sa mga lahi it Hudyo ag imaw ra sa mga buko Hudyo.†

¹⁰ Pero kag tanang tawo nak naghihimo it maado ay magkakainggwa it katimunungan ag ataw-an sinra it balor it Dios ruto sa kahimayaan, unang-una sa mga lahi it Hudyo ag imaw ra sa mga buko Hudyo.‡

¹¹ Dahil kag Dios ay waya't pinilian sa Ida

* **2:6 2:6** Sal. 62:12 ag Kab. 24:12. † **2:9 2:9** o “mga taga-Gresya.” (Basaha ra sa Rom. 1:14.) ‡ **2:10 2:10** o “mga taga-Gresya.”

paghusgar.§

¹² Kada, kag mga buko Hudyo nak nakakasala ag waya't ayam sa Kasuguan ni Moises, ay aparusahan, pero kali ay buko basi sa Kasuguan. Ag kag mga lahi it Hudyo nak nakakasala nak inggwa't ayam sa Kasuguan ni Moises, ay aparusahan basi sa Kasuguan.

¹³ Dahil kag mga tawo nak inghihimo it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat ay buko katong nagrurungog yang it Kasuguan, kundi katong mga nagtutuman ra dili.

¹⁴ Ngani, kag mga buko Hudyo nak waya't ayam sa Kasuguan ni Moises, pero kung kausa nagsusunor gihapon sinra sa kaaduhan nak ingsisiling it kina, ay inra ingpapamatuor nak hina sa inra isip ay inggwa it kasuguan nak nagtutudlo sa inra.

¹⁵ Kag inra ginghihimo nak maado ay nagpakita nak kag gingtutudlo sa Kasuguan ay hina sa inra tagipusuon. Ag kag inra kunsensya it nagpapamatuor kung kag inra ginghihimo ay maado o buko.

¹⁶ Ngani, tuyar kali kag matatabo sa adlaw it huling paghusgar it Dios sa tawo. Itugyan Nida kang Kristo Hesus kag paghusgar sa tanan, aber katong mga nakatago nak buko ayam it ibang tawo. Imaw kali kag ako ingsisiling pag nagtutudlo ako it Maadong Balita.

Kag Nahanungor sa mga Lahi it Hudyo ag sa Kasuguan

§ 2:11 2:11 Basaha ra sa Deu. 10:17.

17 Kamo nak ako mga kalahing Hudyo, gingpapagmarako nak gador ninro kag inro pagka-Hudyo ag nagsasalig kamo nak parayan sa pagtuman sa Kasuguan ni Moises* kamo ay maluluwas. Gingpapahambog ra ninro kag inro sarili dahil sa inro pagkakilaya kuno sa Dios, kumo gingtaw-an Nida kamo it Ida Kasuguan.

18 Ayam ninro kag kabubut-on it Dios ag kung ni-o kag pinaka-maado, kumo kamo ay gingtudluan it Kasuguan.

19 Ag kag pagkamuyat ninro sa inro sarili ay kamo'y kag pinaka-maayong manunudlo para sa mga tawo nak pay bulag sa kamatuuran tungor sa Dios, ag pay kamo'y kag puyding magta-o it kahadagan sa mga naruruyman kag kaisipan.

20 Sa isip ra ninro, kamo'y kag makakata-o it kahadagan sa mga tawong pay waya't kaayam-ayam ag sa mga waya pa it buot, kumo ingpapamutang ninro kag inro sarili nak kamo'y it pinaka-maayam tungor sa kamatuuran dahil kamo it ingtugyanan it kaling Kasuguan.

21 Kada ngani kamo nak nagtutudlo sa iba ay dapat ra ninrong tudluan kag inro sarili? Kamong mga nagtutudlo sa iba nak "Indi magpanakaw," waya ra aboy kamo gipapanakaw?

22 Kamong mga nagtutudlo sa iba nak "Indi magpangawatan," waya ra aboy kamo gipapan-gawatan? Ag kamo nak napapayain sa mga dios-diosan, ay buko ra baga mayain para sa

* **2:17 2:17** Kag Kasuguan ni Moises kag nagpapahadag sa mga Hebreo kung ni-o kag inghahanap it Dios sa tawo nak Ida pinili. Kali kag nagpapakita sa inra kung ni-o kag tama ag sala.

inro nak magsuyor sa inra mga templo pramas magpanakaw?[†]

²³ Kamo ay nagpapahambog nak hina sa inro kag Kasuguan nak ingta-o it Dios pero kag Dios ay inro gingpapahud-an parayan sa pagsuway ninro sa Kasuguan.

²⁴ Tamang gador kag nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan nak, “Dahil sa inro kag Dios ay gingmamayain it mga buko Hudyo.”[‡]

²⁵ Matuor nak di balor kag pagiging tuli sa inro nak mga lahi it Hudyo bilang tanra nak kamo ay mga katawuhan it Dios, kung tumanon ninro kag Kasuguan. Pero kung waya ninro gitutumana kali kag inro pagpatuli ay waya't puyos ag kamo ay pareho yang gihapon sa mga buko Hudyo nak mayado sa Dios.

²⁶ Ag imaw ra, kung kag mga buko Hudyo nak waya natutuli, pero ingtutuman kag kaaduhan kumporme sa ingsisiling sa Kasuguan, ay dey abalangoney sinra it Dios nak pay Iday katawuhan nak natuliey.

[†] **2:22 2:22** Siling ni Pablo, kag ugali it ibang mga lahi it Hudyo ay pakitang tawo yang dahil ingsusunor matuor ninra kag ibang kasuguan tuyor sa “Dios yang kag dapat dayawon,” pero inra ra ingsusuway kag ibang kasuguan Nida tuyar sa “Bawal magpanakaw.” Kag usang halimbawa it kali ay nagpapangbaoy sinra it mga dios-diosan ag iba pang mga butang nak buyawan ag pilak halin sa mga templo it mga dios-diosan agor ibaligya. Kada pay inra gihapon gingdadayaw kag mga dios-diosan. Kag ibang halimbawa it kali kag inra pagpanakaw sa Dios ay tong waya sinra gitata-o it tamang pagta-o halin sa inra kinitaan para sa Dios. (Basaha sa Mal. 3:8.) [‡] **2:24 2:24** Basaha ra sa Eze. 36:22 ag Isa. 52:5.

²⁷ Ngani, kaling mga buko Hudyo ay pay inra ingpapakita kag kasal-anan ninrong mga lahi it Hudyo, dahil kamo nak tuliey nak gingtugyanan it Ida Kasuguan ay nagsusuway gihapon.

²⁸ Dahil kag ingkikilayang matuor nak lahi it Hudyo ay kato bagang ingbibilang nak matuor nak katawuhan it Dios, ag buko katong usang nakikilaya yang nak halin sa ato lahi. Ag kag pagkatuli ra nak imaw kag ingtataw-an it importantsya it Dios ay buko katong ginghuhuman sa usang parti it yawas yang.

²⁹ Kundi kag mga lahi it Hudyo nak ingkikilayang matuor nak katawuhan it Dios ay katong inggwa't pagbag-o sa ida tagipusuon. Ag usa pang importante sa pagmuyat it Dios ay kag ingsisiling nak matuor nak pagkatuli. Ag kali ay buko katong pagpatuli kumporme sa Kasuguan ni Moises kundi kag pagbag-o sa tawo it Ispirito it Dios. Kag tawong tuyar kali ay mabaton it pagpuri halin sa Dios, buko halin sa ida isigkatawo.

3

Kag Bintaha it Pagiging Lahi it Hudyo

¹ Ay siguro nagpapangutana kamo sa inro sarili kung ni-o kag bintaha it pagka-Hudyo ag tuli, kumo buko dahil sa ato lahi ag pagiging-tuli, kada kita ay ingbabaton it Dios?

² Sa klaro yang, maramo talaga kag bintaha. Una sa tanan, kita kag gingtugyanan it mga bisaya it Dios.

³ Pero masiling kamo, “Ni-o kag puyos it kina kung inggwa’t mga lahi it Hudyo nak waya gitutuman sa mga nakasiling raha? Kag gustong bisayahon baga it kina ay indi ra masaligan kag Dios nak tumanon kag Ida mga gingpromisa?”

⁴ Kag Dios pa ara! Aber kag tanang tawo ay bakakon, imposibling kag Dios ay magbinakak sa Ida gingbibisaya. Dahil tuyar kali kag nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan tungor sa Ida, “Pag Ikaw ay nagbibisaya, siguradong naaayaman it tawo nak tamang gador kag Imo gingbibisaya. Ag aber inggwa ra’t magkuntra sa Imo, imposible nak Ikaw ay mapirde.”*

⁵ Pero kag rason it iba ay, kung parayan sa karamuon it amo pagpakasala ay lalong makita kag pagka-matarong it Dios, ay buko tama nak ahusgaran Nida kami! Kali ay pilosopong rason yang it mga tawo.

⁶ Ag syempre kali ay buko tama! Dahil kung buko matarong kag Dios, ay hariin ara gihalin kag Ida karapatan nak maghusgar sa mga tawo?

⁷ Ag baka magrason ray kag iba, “Kung parayan sa ako pagbinakak ay lalong madayaw kag Dios ag makita kag pagka-matuor it Ida mga bisaya, ay asing aparusahan pa Nida akong makasal-anan?”

⁸ Kinang mga tawo nak tuyar, kag inra rason ay, “Maado pang mayain yangey kag ato ahimuon, kung kag resulta yang ra ay maado!” Inggwa it mga tawo nak nagpapanira sa ako nak nagsisiling nak tuyar kuno kag ako gingtutudlo.

* 3:4 3:4 Sal. 51:4.

Pero buko! Kada dapat yang sinrang parusahan it Dios.

Waya it Tawong Matarong sa Pagmuyat it Dios

⁹ Ni-o ngasing kag ato masisiling? Mas maado baga kag pagtratar it Dios sa amo nak mga lahi it Hudyo kisa sa inrong mga buko Hudyo? Buko kina matuor! Dahil tuyar sa ako dating ingsisiling, kag tanang tawo ay asa irayom it gahom it kasal-anan, lahi it Hudyo man o buko.†

¹⁰ Kumo gingsisiling sa Sagradong Kasuyatan, “Waya nak gador it tawong maado!

¹¹ Waya't aber usang nakakaintyendi tungor sa Dios,
ag waya nak gador it nagtitinguha nak makilaya Sida.

¹² Tanan sinra'y nagtalikor sa Ida, kada sinra ay mga wayaey puyos. Waya nak gador it tawong naghihimo it maado! Waya, aber usa!”‡

¹³ “Kag mga bisayang nagliliwas sa inra yuba ay puro kayainan,
nak pay abridong yuyubngan.

Kag inra bibig ay puno it karadaan.”§
“Ag sa irayom it inra rila ay inggwa it pay dalit it sawa.”*

¹⁴ “Kag nagliliwas sa inra yuba ay puro pagpahimot ag pagpasipala.”†

¹⁵ “Sinra ay nagpapangmatay nak raan.

¹⁶ Aber hariin sinra magpagto ay nagbibilin it kasiraan ag kalisuran.

† **3:9 3:9** o “mga taga-Gresya.” ‡ **3:12 3:10-12** Sal. 14:1-3; 53:1-3.

§ **3:13 3:13a** Sal. 5:9. * **3:13 3:13b** Sal. 140:3. † **3:14 3:14** Sal. 10:7.

17 Buko ninra ayam kag parayan it maadong pagsinunranan ag katimunungan.”‡

18 “Waya nak gador sinra it kahadlok sa Dios.”§

19 Ag ayam nato nak kag tanang nakasuyat sa Kasuguan ay ingta-o para sa atong mga lahi it Hudyo nak nagpapasakop rili. Kada waya't makakasiling nak sida ay waya't sala sa oras kung sauno ahusgaran it Dios kag bug-os nak kalibutan.

20 Ngani, waya nak gador it tawo nak matarong sa pagmuyat it Dios parayan sa pagtuman it Kasuguan, kumo kag Kasuguan ay ingtata-o pramas ipakita nak kag tawo ay makasal-anan.

KUNG PAUNONG GINGHIMO IT DIOS NAK MATARONG KAG TAWO

21 Pero ngasing, gingpakitaey it Dios kag Ida plano kung pauno kag tawo ay maging matarong sa Ida pagmuyat ag kali ay buko parayan sa pagtuman sa Kasuguan ni Moises. Ag imaw kali kag ingpapamatuuran sa Kasuguan mismo ag sa ingsuyat it mga propeta.

22 Kag parayan yang kung pauno kag tawo ay puyding maging matarong sa pagmuyat it Dios ay kag pagtu-o yang kang Hesu-Kristo. Ag kag Dios ay waya't pinilian.

23 Kali ay dahil kag tanang tawo ay nakasala ag waya't aber usang karapatdapat sa Ida pagmuyat.

24 Pero dahil sa Ida waya't badar nak kaaduhan sa ato ay Ida kita inghimong matarong sa Ida

‡ 3:17 3:17 Isa. 59:7-8. § 3:18 3:18 Sal. 36:1.

pagmuyat parayan sa pagtubos ni Kristo Hesus sa ato.

²⁵ Gingparaya Sida it Dios sa kalibutan pramas mamatay bilang inughalar, agor parayan sa Ida rugo puyding mapatawar kag aber siong tawo nak magtu-o sa Ida. Ginghimo kali it Dios pramas Ida ipakita nak matarong Sida ag imposible nak indi Nida giparusahan kag mga tawong nakasala. Aber it katong una ay nupay ingpalampas yang Nida kag mga kasal-anan nak inghimo it mga tawo nak imaw tan-a ninra it ikakaparusa.

²⁶ Pero ngasing, gingpakitaey it Dios kag Ida mahabang pasensya kumo waya Nida gibaliwaya-a kag inra mga sala it kato, kundi ging-umir Nida kina sa tanang mga sala nak gingpas-an ni Hesus sa krus. Dili ay makikita ra nato nak matarong kag Dios ag inghihimo ra Nida nak kag mga tawo ay magiging matarong sa Ida pagmuyat parayan sa inra pagtu-o kang Hesus.

²⁷ Ay inggwa aboy kita it puyding ipahambog? Waya nak gador, kumo buko kag ato pagtuman sa Kasuguan kag puyding maging rason pramas kita'y maging matarong sa pagmuyat it Dios, kundi kag ato pagtu-o kang Kristo,

²⁸ kumo nagsasalig kita nak kag tawo ay inghimong matarong sa pagmuyat it Dios parayan sa pagtu-o ag buko parayan sa pagtuman sa Kasuguan.

²⁹ Ag usa pa, kag Dios ay buko Dios yang it mga lahi it Hudyo, kundi Dios ra it mga buko Hudyo,

³⁰ kumo usa yang kag Dios. Ag aber maging

lahi it Hudyo o buko,* ay waya gihapon it ibang parayan kung pauno kag tawo ay puyding maging matarong sa Ida pagmuyat puyra yang sa pagtu-o.

³¹ Kag gustong bisayahon it kaling ako ing-sisiling sa intro ay abaliwayaon baga nato kag Kasuguan? Indi! Dahil kung nagtutu-o kita kang Hesu-Kristo atumanon ra nato kung ni-o kag matuor nak gustong bisayahon it Kasuguan.†

4

Kag Pagbilang it Dios kang Abraham nak Matarong sa Ida Pagmuyat

¹ Ngasing, aisipon nato kag narayanan it pinaka-tatay namong mga lahi it Hudyo nak si Abraham. Ni-o kag basihan kung asing inghimo sida it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat?

² Kung halimbawa, sida ay inghimo it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat dahil sa maadong buhat nak ida inghimo, inggwa talaga sida it dapat ipagmarako. Pero sa kamatuuran indi sida dapat magmarako sa atubangan it Dios.

³ Dahil ni-o kag gingsisiling sa Sagradong Kasuyatan? Di baga nakasuyat nak nagtuong

* **3:30 3:30** o “aber sinra ay mga tuli o buko tuli.” Sa Bibliya kag tawag sa mga lahi it Hudyo sa bisayang Griyego ay tuli ag kag tawag sa mga buko Hudyo ay buko tuli. Basaha ra sa Glosaryo kag tungor sa “Pagtuli.” † **3:31 3:31** Kag ingtitinguha nak tumanon dili it mga nagtutu-o kang Kristo ay kag kaaduhan it mga Kasuguan ni Moises, buko kag mga paghalar it hadop ag iba pa nak tuyar it kina, nak bukoey kinahangyan tuna tong namatay si Kristo bilang halar para sa mga sala it tanang tawo.

gador si Abraham sa Dios, kada gingbilang sida it Dios nak matarong?*

⁴ Kung inggwa't tawong nagtatrabaho ag sida ay gingsuhuyan, indi kita magsiling nak kinang ida suhoy ay regalo, kundi tama yang nak suhuyan bilang kabadaran it ida pagpangabudlay.

⁵ Pero kag tawo nak waya nagsasalig sa ida maadong buhat pero nagtutu-o sa Dios, ay imaw it Ida abilangon nak matarong, dahil kag Dios ay imaw it naghihimo sa tawong makasal-anan nak maging matarong sa Ida pagmuyat.

⁶ Imaw ra kali kag gustong bisayahon ni Haring David tong gingbisaya Nida kag tungor sa kasadya nak ingtata-o it Dios sa tawo nak Ida gingbibilang nak matarong, ag waya Nida gimumuyati kag inra binuhatan.

⁷ “Abang buynas katong mga tawo
nak kag inra mga pagsuway ay gingpatawarey it Dios,
ag katong inra mga sala ay gingpayaey Nida.

⁸ Abang buynas kag mga tawo
nak kag mga sala ay indiey Nida girumrumon.”†

⁹ Hay! Ngasing, para yang baga sa mga lahi it Hudyo nak tuli kaling rakong pagpakamaado nak puyding mapatawar kag inra mga sala? Buko! Kali ay para sa buko Hudyo ra aber buko tuli. Amuyatan ray nato kag gingsisiling sa Sagradong Kasuyatan kung pauno nagtu-o si

* **4:3 4:3** Basaha ra sa Hen. 15:6. † **4:8 4:7-8** Sal. 32:1-2.

Abraham sa Dios, kada ingbilang sida it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat.

¹⁰ Isipon nato kung kauno kali natabo. Kali baga ay natabo bag-o si Abraham ay nagpatuli o pagkatapos it ida pagpatuli? Sa kamatuuran kali ay natabo habang waya pa sida natutuli, buko pagkatapos.‡

¹¹ Ngani, gingtuli sida bilang tanra nak sida ay gingbilangey it Dios nak matarong dahil sa ida pagtu-o, aber it katong waya pa sida natutuli. Kada si Abraham ra kag Pinaka-tatay it tanang mga nagtutu-o sa Dios ag kag inra pagtu-o ay imaw kag rason kung asing sinra ay ingbilangey nak matarong, aber waya pa sinra natutuli.

¹² Tuyar ra, sida kag pinaka-tatay it tanang lahi it Hudyo nak nagpatuli. Pero sida kag inra pinaka-tatay buko dahil yang nak sinra ay tuliey, kundi dahil sinra ay nagtu-o tuyar kang Abraham it kato nak aber waya pa sida natutuli ay nagtuoy.

Kag Promisa ay Matutupar Parayan sa Pagtu-o

¹³ Nagpromisa kag Dios kang Abraham ag sa ida mga inanak nak sinra kag mapanubli it kalibutan. Pero kag rason kung asing kali ay gingpromisa it Dios kang Abraham ay buko dahil sa ida pagtuman sa Kasuguan kundi dahil sida

‡ **4:10 4:10** Tuna tong nagtu-o si Abraham sa Dios, sida ay ingbilangey nak matarong sa Ida pagmuyat. (Basaha ra sa Hen. 15:1-6.) Katorsing tuigey kag nakalipas tuna tong sida ay nagtu-o bag-o sida ingtuli. (Basaha ra sa Hen. 17:10-14.) Basaha ra sa Glosaryo kag tungor sa "Pagtuli."

ay nagtu-o, ag sida ay ingbilang nak matarong it Dios.

¹⁴ Dahil kung kag mabaton yang it ingpromisa it Dios ay katong mga nagtutuman yang it Kasuguan ay dey waya't puyos kag intro pagtu-o. Ag imaw ra, waya't puyos kag promisa it Dios kumo indi ninra kayang tumanon kag tanang Kasuguan.

¹⁵ Dahil kag Kasuguan ay imaw kag rason kung asing dapat parusahan kag waya gitutuman dili, kumo kung waya it Kasuguan ay waya ra it masuway dili.

¹⁶ Kada ngani mahadag nak gador kag gingpromisa it Dios ay matutupar yang sa tawo nak inggwa it pagtu-o aber waya sinra nagtutuman sa Kasuguan it mga lahi it Hudyo. Kaling pagtu-o ay ingta-o it Dios dahil sa Ida kaaduhan para sa tanang nagtutu-o sa Ida tuyar kang Abraham. Dahil dili sida kag pinaka-tatay natong tanan nak mga nagtutu-o sa Dios.

¹⁷ Dahil nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan, "Ahumanon ka nako nak tatay it maramong mga nasyon."§

Ag natupar kina dahil si Abraham kag pinaka-tatay natong tanan sa pagmuyat it Dios. Ag kaling Dios nak Ida ingtutuuhan, Sida ra kag nagkainggwa it gahom nak magbanhaw sa mga minatay ag magtuga sa tanang butang nak waya pa.

¹⁸ Para kang Abraham, nagpati nak gador sida nak kag gingpromisa it Dios ay matutupar, aber kali ay pay imposibling matupar. Ag

§ 4:17 4:17 Hen. 17:5b.

kali kag parayan kung paunong sida ay naging Pinaka-tatay it maramong nasyon kumporme sa gingbisaya it Dios sa Ida pagsiling, “Kag ramo it imo magiging inanak ay magiging tuyar sa ramo it mga bituon.”*

¹⁹ Ag tong gingsiling it Dios kinang bisayang kina, kag yawas ni Abraham ay pay minatay dahil sa ida edad nak pa-usang gatosey nak tuig, kada pauno sida magiging tatay it mga inanak? Ag laloey kag ida asawa nak si Sara ay baog. Pero aber tuyar, waya si Abraham giruha-ruha it pagtu-o.

²⁰ Ag waya nak gador sida igruha-ruha nak atuparon it Dios kag Ida gingpromisa, ag lalo pang nagrako kag ida pagtu-o habang padayon kag ida pagdayaw sa Dios.

²¹ Dahil kumbinsido nak gador si Abraham nak inggwa't sarang kag Dios nak tuparon kag Ida gingpromisa.

²² Kada gani kag ida pagtu-o kag rason nak kung asing gingbilang sida nak matarong it Dios.

²³ Ag kaling mga bisaya nak nagsisiling nak gingbilang sida it Dios nak matarong ay buko yang gingsuyat para kang Abraham,[†]

²⁴ kundi para ra sa ato! Dahil tuyar ra sa ida, kita ay gingbilang it Dios nak matarong, kumo sa ato pagtu-o sa Ida nak nagbanhaw kang Hesus nak ato Gino-o.

²⁵ Matuor nak gingpasugtan it Dios nak si Hesus ay mamatay alang-alang sa ato mga kasalanan, ag gingbanhaw Sida agor kita ay ahimuong

* **4:18 4:18** Hen. 15:5. † **4:23 4:23** Basaha ra sa Hen. 15:6b.

matarong sa Ida pagmuyat.

5

KAG BAG-ONG KABUHI PARAYAN SA PAGTU-O KANG KRISTO

¹ Kada ngasing, kumo ginghimoy kita it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat parayan sa pagtu-o sa ato Ginoong Hesu-Kristo, nagkainggwa kita it maadong relasyon sa Dios.

² Parayan ra sa ato pagtu-o kang Hesu-Kristo, napasa-ato kag kaaduhan it Dios nak ato naaaguman ngasing. Ag abang rako ra kag ato kasadya dahil ingpapaabot nato nak maaguman sa langit kag waya't kaparehong kahimayaan it Dios.

³ Ag buko yang dapat nak kita'y maging masadya, kundi masadya kita sa ato nadadanganan nak kahirapan, kumo ayam nato nak kag bunga it ato pagiging matibay sa pagtu-o sa tunga it kahirapan ay pagtiis.

⁴ Ag pag kita ay nagtitiis it kahirapan habang padayon kitang nagtutu-o ay namumuot kag Dios sa ato. Ag kag bunga it kali ay magkakainggwa kita it pag-asa nak atuparon it Dios kag Ida mga promisa.

⁵ Ag kaling ato pag-asa sa Ida mga promisa ay indi magraya sa ato sa kahud-anan dahil ayam nato nak atuparon Nida kag Ida ingbisaya, kumo gingpapabatyag it Dios hali sa ato tagipusuon kag Ida rakong pagpalangga parayan sa presensya it Ispirito Santo nak Ida ingta-o sa ato.

⁶ Marako kag pagpalangga it Dios sa ato, kumo tong nag-abot kag tamang oras nak gingbuot it Dios habang waya nak gador kita it kakayahan

nak luwason kag ato sarili, ay namatay si Kristo alang-alang sa ato nak mga makasal-anan.

⁷ Ay pambihirang gador nak kag usang tawo ay nakahanrang mamatay para sa iba, aber maado pa katong tawo. Ugaling para sa usang tawong maado it kabubut-on, minsan inggwa ra it tawong masupog nak hanrang itaya kag ida kabuhi.

⁸ Pero gingpakita it Dios kag Ida rakong pagpalangga sa ato, dahil aber kita ay padayon nak nagkakasala, ay namatay si Kristo para sa ato.

⁹ Kada, kumo kita ay ginghimoy it Dios nak matarong parayan sa pagbuhos it rugo ni Kristo, lalo pang maluluwas kita sa kaparusahan it Dios.

¹⁰ Dahil aber it kato pa nak kita ay mga kaaway pa it Dios dahil sa ato mga sala, ginghimo Nida kag parayan kung pauno kita ay mapasag-uli sa Ida. Ginghimo Nida kali parayan sa kamatayon it Ida Anak. Kada ngasing, lalo pang ingpapaabot nato nak maluwas kita sa kaparusahan nak dapat tan-a'y ato maaguman sa palaabuton, dahil gingpasag-uliey kita it Dios parayan sa kabuhi it Ida Anak, kumo Sida ay nabanhawey.

¹¹ Pero buko yang kina, kundi magkinasadya ra kita dahil sa ato pagpakig-usa sa Ida parayan sa ato Ginoong Hesu-Kristo nak imaw ra kag parayan it ato pagpasag-uli sa Dios.

Kag Resulta it Ginghimo ni Adan ag Ginghimo ni Kristo

¹² Ngasing, ikonsidera nato kag resulta it ginghimo ni Adan ag kag ginghimo ni Kristo. Katong usa yang nak tawo, nak imaw si Adan

kag nagkasala tong primero ag ruto nagtuna kag pagkakasala it tanang mga tawo sa kalibutan. Ag kag resulta it ida sala ay gingparusahan sida it kamatayon. Kada kag tanang tawo sa kalibutan ay mamamatay ra kumo sinrang tanan ay nagkasala ra.

¹³ Ag tuna kang Adan hastang tong ingta-o it Dios kag Kasuguan kang Moises, kag tawo ay padayon nak nagkakasala. Pero dahil ngani waya pa it Kasuguan hastang tong ingta-o kali, kada kag inra kasal-anan ay waya gibibilanga nak pagsuway sa Kasuguan.

¹⁴ Ngani, aber waya sinra gisusuway sa ingbabawal it Dios tuyar kang Adan, ayam nato nak nagkasala sinra, kumo tuna sa kapanahunan ni Adan hastang kang Moises kag tawo ay padayon nak namamatay.

Kaling mga nahanungor kang Adan ay inggwa't gustong bisayahon nak ingpapatuyar sa inghimo ni Kristo nak nag-abot pagkatapos kang Adan.

¹⁵ Pero iba nak gador kag resulta it sala ni Adan ag kag resulta it regalo nak ingta-o ni Kristo, dahil sa Ida rakong kaaduhan sa tawo. Una, parayan sa sala ni Adan, kag tanang tawo ay gingparusahan it kamatayon. Pero sa kaaduhan it Dios, mas rako kag balor it regalo nak Ida ingta-o sa tanan parayan kang Hesu-Kristo.

¹⁶ Ag inggwa ra it pagkakaiba kaling ruha. Sa usa yang nak pagkasala ni Adan kag tanang tawo ay ginghusgaran nak makasal-anan ag dapat nak parusahan. Pero iba nak gador kag kaaduhan nak ta-o it Dios parayan kang Kristo, nak aber

maramo kag mga sala it tawo, puyde gihapon sinrang himuon it Dios nak matarong.

¹⁷ Matuor, kag tanang tawo ay dapat nak mamatay dahil sa sala it usa, nak imaw si Adan, pero kag resulta ray it inghuman it usang naging tawo nak imaw si Hesu-Kristo, ay mas maado. Dahil parayan sa Ida, kag tanan nak nakaagom it rakong kaaduhan ag pagka-matarong nak ingta-o it Dios, ay makakaagom it kabuhi nak waya't katapusan kaibahan ni Kristo sa Ida paggahom sa langit.

¹⁸ Kada, kag resulta it usang sala ni Adan, ay kag tanang tawo ay ginghusgaran it kamatayon. Pero dahil ray sa usang ginghimo ni Kristo, ay kag tanang tawo ay puydey nak himuon it Dios nak matarong agor sinra ay magkainggwa it kabuhi nak waya't katapusan.

¹⁹ Imaw ra dahil sa pagsuway it usang tawo, kag tanang tawo ay naging makasal-anan. Pero dahil ray sa pagsunor it usang tawo, ngasing ay puydey sinrang maging matarong sa pagmuyat it Dios.

²⁰ Pagkalipas it mahabang panahon, kag Dios ay nagta-o it Kasuguan sa mga tawo agor maayaman ninra kung pauno it rako kag inra kasal-anan. Pero aber ni-o't rako kag inra mga sala, mas lalong marako kag kaaduhan it Dios.

²¹ Kada tuyar sa paggahom it kasal-anan sa tanang tawo, nak kung hariin kag bunga it kina permi ay kamatayon, ay imaw ra kag paggahom it kaaduhan it Dios sa ato, nak kung hariin kag bunga ra it kina ay pramas kita'y maging matarong sa Ida pagmuyat ag maaguman nato

kag kabuhi nak waya't katapusan, parayan kang Hesu-Kristo nak ato Gino-o.

6

Nagpakig-usay Kita sa Kamatayon ag sa Bag-ong Kabuhi ni Kristo

¹ Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Maado baga kung mapadayon kita sa pagpakasala agor lalong makita pa kag abang rako nak kaaduhan it Dios sa ato?

² Syempre indi! Dahil tungor sa sala, pay namatayey kita sa ato dating makasal-anang pagpangabuhi ag nabag-oy kita. Kada asing mapadayon pa ara kita sa makasal-anang pagpangabuhi?

³ Buko baga ninro ayam nak kag pagbawtismo sa ato ay bilang tanra nak ngasing kita ay nagpakig-usay kang Kristo Hesus, ag nupay kita ay namatayey ra kaibahan Nida sa Ida kamatayon?

⁴ Ngani, kag pagbawtismo sa ato ay pay kita ra ay namatay ag gingyubongey kaibahan ni Kristo. Pero dahil Sida ay gingbanhaw parayan sa marakong gahom it Dios nak Tatay, kita ay gingtaw-an ray it bag-ong kabuhi agor kita ay puyding magpangabuhi it bag-o.

⁵ Dahil kung nagpakig-usay kita sa pagkamatay ni Kristo, matuor nak kita ay mapakig-usay ra sa Ida kabuhi pagkabanhaw Nida.

⁶ Kumo ayam nato nak kag ato dating mayaing pagkatawo ay pay ginglansangey sa krus kaibahan ni Kristo, kada kag gahom it ato mayaing

hanrom ay mababaoy sa ato ag indiey kita maulipon it kasal-anan.

⁷ Dahil kung kag tawo ay pay namatay kaibahan ni Kristo, sida ay ginglibrey sa gahom it kasal-anan.

⁸ Pero kung nagpakig-usay kita sa pagkamatay ni Kristo, kita ay nagpapati ra nak mabubuhi kaibahan Nida.

⁹ Dahil ayam nato nak Sida ay nabanhaw ag indiey nak gador Sida mamamatay, kumo nabaoyey sa Ida kag gahom it kamatayon.

¹⁰ Usang beses yang Sida namatay, kumo kag Ida kamatayon para sa kasal-anan it tanan ay usang beses yang ingkinahangyan. Pero sa ngasing buhi Sida pramas kag Ida pagkabuhi ay maita-o kag kadayawan sa Dios.

¹¹ Ngani, kamo ra ay dapat nak ipamutang kag inro sarili nak pay minatay sa kasal-anan. Ag kumo kamo ay nagpakig-usay kang Hesu-Kristo, dapat nak kag inro kabuhi ay sa Dios yang.

¹² Kada aber kag inro yawas ay perming naghahanrom nak magpakasala, ay indiey ninro dapat nak sunron kag ida mga mayaing hanrom.

¹³ Ag usa pa, indi dapat nak pasugtan kag inro mga yawas nak gamiton pramas maghimo it mayain, kundi kag dapat ninrong himuon ay ihalar kag inro mga yawas parayan sa paghimo it tama sa atubangan it Dios, nak pay tawong ingsalbar sa kamatayon ag ingtaw-an it bag-ong kabuhi,

¹⁴ kumo wayaey kamo sa irayom it gahom it kasal-anan. Dahil kag basihan it kaluwasan ay

buko parayan sa pagtuman it Kasuguan, kundi dahil sa kaaduhan it Dios.

¹⁵ Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Naisip baga ninro nak kumo kag basihan it ato kaluwasan ay kag kaaduhan it Dios ag buko sa pagtuman it Kasuguan, ay puyde baga kita nak magpangabuhi sa kasal-anan hanggat gusto nato? Syempre indi!

¹⁶ Dapat maayaman ninro nak kag tawo nak inro gingsusunor ay imaw it nag-uulipon sa inro. Kada kung kamo ay nagpaulipon sa kasal-anan, kag inro asamputan ay kamatayon ag kaparusahan. Ugaling kung kamo ay naging ulipon it Dios ay kag resulta ay magiging matarong kamo sa Ida pagmuyat.

¹⁷ Pero ako ay nagpapasalamat sa Dios nak aber it kato kamo ay ulipon it kasal-anan, pero ngasing bukoey, kumo hugot sa inro tagipusuong kamo ay nagsusunor sa kamatuuran nak ingtudlo sa inro.

¹⁸ Ngani, gingbaoyey kamo sa irayom it gahom it kasal-anan ag naging uliponey kamo it Dios agor maghimo it kaaduhan.

¹⁹ Ag dahil marayom kag gustong bisayahon it kaling mga bagay, ag waya pa kamo it kakayahan nak intyendihon kali it maado, ako inghumang halimbawa kag ulipon ag amo, agor mas marali maintyendihan. Ako ray ingsisiling sa inro nak, it kato ingpapasugtan ninro kag mga parti it inro yawas nak maging ulipon sa malaw-ay nak pagpangabuhi, ag nagpapadayon kamo sa pagpakasala. Kada ngasing, dapat magbag-o kamo ag maging ulipon it Dios nak nagtinguhang

maghimo it kaaduhan, pramas kamo ay maging balaan.

²⁰ It katong kamo ay nagpapaulipon sa kasalanan, baliwaya sa inro kag paghimo it kaaduhan.

²¹ Pero ni-o ara kag inro napala halin sa mga inro inghimo it kato, nak asing ngasing kamo ay nahuhudaey? Waya nak gador! Kumo kag bunga it inro inghimo ay kamatayon ag kaparusahan.

²² Pero ngasing, kamo ay gingbaoyey sa irayom it gahom it kasalanan pramas kamo ay magpaulipon sa Dios, ag kag inro maaaguman ay kag pagiging balaan. Ag kag bunga it kina ay waya't iba kundi kabuhi nak waya't katapusan,

²³ kumo kag kabadaran it kasalanan ay kamatayon ag kaparusahan. Pero kag regalo it Dios ay kabuhi nak waya't katapusan dahil sa ato pagpakig-usa kang Kristo Hesus nak ato Gino-o.

7

Kag Kasuguan ag kag Halimbawa Tungor sa Pag-asawa

¹ Ako mga hali sa pagtu-o, ayam nako nak maintyendihan ninro kag ako isiling sa inro, dahil inro'y naintyendihan kag tungor sa Kasuguan. Ayam ninro nak kag Kasuguan ay inggwa yang it gahom sa tawo habang sida ay buhi, ugaling kung sida ay minatayey kali ay wayaey it gahom sa ida.

² Halimbawa, kung kag usang kabade ay di asawa ag kag ida asawa ay buhi pa, kumporme sa Kasuguan sida ay para sa ida asawa yang. Pero kung kag ida asawa ay namatayey, sida ay

librey sa Kasuguan tungor sa pag-aasawa, kada puyde sidang mag-asawa liwat.

³ Ngani, kung nag-asawa sida sa iba myentras buhi pa kag ida matuor nak asawa, masisiling nato nak sida ay nagpapangawatan. Pero kung kag ida asawa ay minatayey, kag gahom it Kasuguan sa ida tungor sa pag-aasawa ay wayaey it bisa, kada puyde sidang mag-asawa liwat ag waya sida nagpapangawatan.

⁴ Ako mga hali, tuyar ra, wayaey kita sa irayom it gahom it Kasuguan ni Moises, dahil sa ato pagpakig-usa kang Kristo sa Ida kamatayon. Kundi kita ngasing ay pay nagpakig-usa ray sa Ida pagkabanhaw agor magpangabuhi kita it tadlong sa atubangan it Dios.

⁵ Dahil it kato kita ay kuntrulado pa it ato mga mayaing hanrom, kada aber ni-o kag gingbabawal sa Kasuguan ay imaw kag lalo natong inghihimo, ag imaw kali kag maraya sa ato sa kamatayon ag kaparusahan.

⁶ Pero ngasing, dahil kita ay nagpakig-usay kang Kristo sa Ida kamatayon, kita ay ginglibrey sa gahom it Kasuguan nak nag-ulipon sa ato. Ngani, kag ato pagserbisyo sa Dios ngasing ay waya nakabasi sa pagtuman it nakasuyat sa Kasuguan nak pay gingpipwersa kita, kundi kali ay basi sa pagbag-o sa ato it Ispirito it Dios.

Kag Nahanungor sa Kasal-anan ag sa Kasuguan

⁷ Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Mayain baga kag Kasuguan? Buko! Dahil kung waya it Kasuguan, ay dey buko nato ayam kung

pauno it yain kag ato ginghihimo. Halimbawa, kung waya it Kasuguan nak nagsisiling, “Bawal kag maghingabot sa aber niong butang it imo isigkatawo,”* ay indi nako maayaman nak sala yaki kag paghingabot it aber niong butang nak buko ako.

⁸ Pero dahil diling sugo nak nagbabawal tungor sa paghingabot ay nupay kag kasal-anan ay nagsugsog sa ako para lalo pang ako ay maghingabot. Pero kung waya ra tan-a it Kasuguan, maliwas nak wayaey ra't gahom kag kasal-anan.

⁹ It katong waya pa nako naiintyendihe kung ni-o kag ingpapatunguran it Kasuguan, kabi nako waya ako nakakasala. Ugaling tong naintyendihaney nako kag gustong bisayahon it kali, pay kag kasal-anang hali sa ako ay napukaw.

¹⁰ Ngani, naintyendihaney nako nak ako ay pay minatay sa pagmuyat it Dios. Ag ako nakita nak kag Kasuguan yaki nak dapat tan-a magta-o it kabuhi sa tawo, ay imaw pa yaki it maraya sa ako sa kamatayon ag kaparusahan.

¹¹ Matuor, ako ay naluko it kasal-anan nak rahali sa ako, dahil kabi nako ay makakaya nako nak maraugan kina ag magtuman sa Kasuguan. Pero sa kaklaruhan ay indi yaki, kada tama yang nak ako ay ahusgaran it kamatayon ag kaparusahan.

¹² Ngani, waya't mayain sa Kasuguan kumo kali ay halin sa Dios, ag tanang Ida Kasuguan ay balaan, matarong ag maado.

* 7:7 7:7 Exo. 20:17 ag Deu. 5:21.

13 Tama baga nak kaling maadong Kasuguan kag maraya sa ato sa kamatayon ag kaparusahan? Buko! Kag dahilan ay kag kasal-anan. Ag kag plano tan-a it Dios nahanungor sa Kasuguan ay pramas ipakita kung pauno it yain kag ato kasal-anan. Pero dahil ngani sa ato kasal-anan, imbes nak kaling maadong Kasuguan kag mato sa ato it kaanduan, ay imaw pa kag nagraray sa ato sa kamatayon ag kaparusahan. Ngani, parayan sa Kasuguan kag subrang kayainan it ato mga sala ay marali makita.

14 Ayam nato nak maado kag Kasuguan dahil kali ay halin sa Ispirito it Dios. Pero ako ay tawo yang nak marali makasala ag ing-uulipon it kasal-anan.

15 Ako ay natitingaya ag napapayain sa ako mga inghihimo, kumo kag kaaduhan nak gusto nakong himuon ay indi nako mahimo. Kundi kung ni-o kag indi nako gustong himuon, kato yaki kag ako inghihimo.

16 Pero kung napapayain ako sa mga sala nak ako ginghihimo, kumporme ako nak kag Kasuguan ay maado.

17 Pero kali ra ay nagpapakita nak kag mga sala nak ako inghihimo ay buko ako mismo kag inghahalinan, kundi kag kasal-anan nak nagtitiner hali sa ako ay imaw it inghahalinan.

18 Ngani, ayam nako nak klaro talagang waya nak gador it kaaduhan nak nagtitiner dili sa ako, kumo aber maado kag ako gustong himuon, waya ako it kakayahan nak tumanon kali.

19 Ag dahil raha, waya talaga ako it kakayahan nak himuon kag kaaduhan nak ako gusto, kundi

kag kayainan nak indi nako gustong himuon, ay imaw yaki kag ako ingtutuman.

²⁰ Pero kung tuyar kali nak nagpapadayon ako sa paghimo it buko nako gusto, marali yang makita nak pay buko ako kag naghihimo it kali, kundi kag kasal-anan nak nagtitiner hali sa ako.

²¹ Ngani, imaw talaga kali kag ako narayanan. Sa oras nak gusto nakong maghimo it maado, sa nak raan inggwa ray it kayainan nak pay nasuyor sa ako isip nak ako ay nararaya.

²² Dahil hali sa ako, nasasadyahan talaga ako nak tumanon kag Kasuguan it Dios.

²³ Pero nababatyagan nako nak inggwa't mayaing hanrom nak naggagahom dili sa mga parti it ako yawas, nak pay naglalaban sa mga maadong hanrom nak gusto it ako kaisipan. Kada kag mga parti it ako yawas ay pay ging-uulipon gihapon it kasal-anan.

²⁴ Kaluluoy talaga kag kamutangan it ako sarili! Si-o ara kag makakasalbar sa ako makasal-anang pagkatawo nak imaw it nagraraya sa ako sa kamatayon ag kaparusahan?

²⁵ Pero salamat nak gador sa Dios, dahil parayan sa gahom ni Hesu-Kristo nak imaw kag ato Gino-o, ay puyde ato nak masalbar.

Rahali sa ako isip, gusto tan-a nako nak tumanon kag Kasuguan it Dios, pero kag rahali ra sa ako yawas ay kag hanrom nak padayon nak magpakasala.

8

Kag Pagpangabuhi it Tawo nak Inggagahaman

it Ispirito it Dios

¹ Kada, kitang tanan nak nagpakig-usay kang Kristo Hesus ay siguradong indiey giparusahan,

² kumo parayan sa ato pagpakig-usa kang Kristo Hesus kag ato kabuhi ay gingbag-oy it Ispirito it Dios. Ag parayan sa Ida gahom hali sa ato, kita ngasing ay ginglibrey sa gahom it kasal-anan nak imaw it dating nagraraya sa ato sa kamatayon ag kaparusahan.

³ Matuor, imposibleng parayan sa pagtuman it Kasuguan kag tawo ay magiging matarong sa pagmuyat it Dios, dahil waya't tawo nak di kakayahan nak tumanon kina. Pero ginghimo it Dios kag indi puyding himuon parayan sa Kasuguan, tong gingsugo Nida kag Ida Anak nak magpakatawo tuyar sa ato agor Sida kag maagom it kaparusahan nak dapat tan-a ay kita. Ag parayan diling Ida ginghimo ay gingbaoy it Dios kag gahom it kasal-anan sa ato.

⁴ Ginghimo kali it Dios pramas kita ay mapangabuhi kumporme sa pagka-matarong nak Ida gingsisiling sa Kasuguan. Ag ngasing kali ay matutuman, pag kita ay mapangabuhi sa irayom it gahom it Ispirito it Dios ag wayaey gisusunor sa ato mayaing hanrom.

⁵⁻⁶ Kag tawo nak perming nagsusunor sa ida mayaing hanrom, ay kato kag ida perming ing-iisip. Ag kag bunga it kina ay maagom sida it kamatayon ag kaparusahan. Pero kag tawo nak perming nagsusunor sa kabubut-on it Ispirito Santo ay imaw kag ida perming ing-iisip. Ag kag bunga it kina ay maagom sida it katimunungan ag kabuhi nak waya't katapusan.

⁷ Dahil kag tawo nak perming nag-iisip tungor sa ida mayaing hanrom, sida ay kaaway it Dios, kumo waya sida gisusunor sa Kasuguan it Dios. Ginghihimo Nida kali dahil sa kaklaruhan waya sida it kakayahan nak tumanon kag Kasuguan.

⁸ Ngani, kag tawo nak nagsusunor sa ida mayaing hanrom, ay buko sida kahalamut-an sa atubangan it Dios.

⁹ Pero para sa inro, wayaey kamo gisusunor sa inro mayaing hanrom, kundi kag inro ging-susunor ay kag Ispirito it Dios,* dahil imaw Sida kag nagtitiner sa inro. Pero kung inggwa it tawo nak waya gititiner kag Ispirito ni Kristo† sa ida, ay buko sida para kang Kristo.

¹⁰ Pero kung si Kristo ay nagtitiner sa ato, ag aber kag ato yawas ay mamamatay dahil sa ato mga sala, kita ay makakasiguro nak kag ato ispirito ay maagom it kabuhi nak waya't katapusan, kumo kita ay ginghimoy it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat.

¹¹ Ag usa pa, kung kag Ispirito it Dios nak imaw kag nagbanhaw kang Kristo, ay nagtitiner sa inro, ay Ida ita-o kag bag-ong kabuhi it inro yawas aber kali ay maagom it kamatayon. Ag kaling bag-ong kabuhi ay mapapasa-inro parayan sa gahom it Ida Ispirito nak nagtitiner sa inro.

¹² Kada, ako mga hali sa pagtu-o, wayaey kita sa irayom it gahom it ato mayaing hanrom nak

* **8:9 8:9a** Kaling “Ispirito it Dios” kag ibang tawag sa “Ispirito Santo.” Kag ingsuyat sa bisayang Griyego ay “Ispirito.” † **8:9 8:9b** Kaling “Ispirito ni Kristo” kag ibang tawag sa “Ispirito Santo.”

dapat natong tumanon.

¹³ Dahil kung mapadayon gihapon kita sa pagtuman it ato mayaing hanrom, kag ato siguradong apagtuan ay kamatayon ag kaparusahan. Pero kung parayan sa gahom it Ispirito it Dios ay atalikuran nato kag ato mga mayaing hanrom, ay maaguman nato kag kabuhi nak waya't katapusan.

¹⁴ Dahil kag mga tawo nak ingtutuytuyan it Ispirito it Dios ay sinra kag mga anak it Dios.

¹⁵ Kumo kag Ispirito nak ingta-o sa ato it Dios ay waya Nida kita gihimu-a nak mga ulipong nahahadlok nak maparusahan, kundi kita ay Ida ging-ako nak Ida mga anak.‡ Kada kita ngasing ay nagtatawagey sa Dios nak, “Abba, Tatay.”§

¹⁶ Kag Ispirito it Dios kag imaw it nagpapa-matuor sa ato ispirito nak kita ay ging-ako nak Ida mga anak.

¹⁷ Ag kung kita ay ging-ako it Dios nak Ida mga anak, kita ra ay naging Ida mga manunubli ag kaibahan ni Kristong mapanubli ra it ging-aman it Dios para sa Ida. Ag kung tuyar sa Ida natis-an nak hirap, ay matitis-an ra nato kag hirap, maagom ra kita it kahimayaan kaibahan Nida.

Kag Kahimayaan nak Ato Ingpapaabot

¹⁸ Ugaling aber ni-o't rako kag kahirapan nak ato dapat arayanan dili sa duta, sigurado ako nak maisot yang nak bagay kali kung ikumpara sa

‡ **8:15 8:15a** o “ampon” Sa inra kultura kag inra pag-ampon sa usang anak ay bilang matuor nak anak. (Basaha ra sa Rom. 8:23; 9:4.) § **8:15 8:15b** Sa bisayang Hebreo, “Abba” kag tawag it maisot nak anak sa ida tatay.

rako it kahimayaan nak Ida ipakita ag ipaagom sa ato sa palaabuton.

¹⁹ Dahil kag tanang gingtuga it Dios ay pay abang rako kag inra hanrom kung sauno ipakita it Dios kag maadong kamutangan, nak Ida ipaagom sa Ida ging-ako nak mga anak.

²⁰ Kumo inghusgaran it Dios kag Ida tanang mga tinuga kada kag inra maadong katuyuan ay indi matupar. Buko hanrom ninra nak husgaran sinra, kundi kina ay ingbuot it nagtuga sa inra.* Pero aber imaw kina kag natabo, sinra ay nag-aasa gihapon,

²¹ kumo kag plano it Dios para sa Ida tanang tinuga sa palaabuton ay mahilway sinra sa pagkaulipon sa kasiraan ag kamatayon, pramas maaguman ninra kag mahimayaong kahimtangan bilang Ida ging-akong mga anak.

²² Ayam nato kali kumo magtuna sa unang pagtuga it tanang butang hastang ngasing, kag tanang Ida tinuga ay pay nag-aaguyo ag nahihirapan tuyar sa kabade nak nagpapasyapo.

²³ Ugaling buko sinra yang kag nahihirapan, kundi kita ra nak nagtutu-o sa Ida nak ingtawan it Ida unang regalo nak imaw kag Ida Ispirito, pramas mapabilin hali sa ato. Kada kag ato mga sarili ay pay nag-aaguyo ra, habang gingpaabot nato kag maabot nak adlaw kung sauno ipakita it Dios kag ato matuor nak kahimtangan bilang Ida mga ing-akong anak,† kaibahan sa pagtubos sa ato yawas halin sa pagkaulipon sa

* **8:20 8:20** Basaha ra sa Hen. 3:17-19. † **8:23 8:23** o “ampon.” (Basaha ra sa Rom. 8:15a.)

kasal-anan ag kamatayon.

²⁴ Ay imaw ra kag ato ing-aasahan tuna it katong kita ay naluwas. Pero buko pa kumpleto kaling ato kaluwasan ngasing, ag kag ing-aasahan ay indi matawag nak pag-asa kung natuparey, kumo si-o kag nag-aasa pa sa natuparey?

²⁵ Pero kung kag ato ing-aasahan ay waya pa natutupar, kita ay padayon nak nag-aasa. Ag apahabaon pa nato kag ato pasensya habang ato inghuhuyat kali.

²⁶ Kaling ato ing-aasahan kag mapakusog sa ato kayudahan, ag imaw ra kag inghihimo sa ato it Ispirito Santo, kumo buko nato ayam kung niong gador kag ato dapat ipangamuyo. Kada kag Ispirito Santo ay imaw talaga kag nagbibisaya sa Dios alang-alang sa ato parayan sa pag-aguyo nak indi maibisaya.

²⁷ Pero naiintyendihan kali it Dios, dahil Sida kag nakakasador it tanang asa tagipusuon it tawo ag nakakaayam it ing-iisip it Ispirito Santo, kumo kag ingpapangabay Nida sa Dios para sa ato nak Ida sinakupan ay kumporme sa kabubut-on it Dios.

Kang Kristo Kita ay Yabaw pa sa Pinakamaayong Manraraog

²⁸ Ayam nak gador nato nak kag tanang natatabo sa mga nagpapalangga sa Dios ay Ida ingbuot para sa kaanduan ninra nak Ida mga tinawag kumporme sa Ida katuyuan.

²⁹ Bag-o pa kag tanan, para hagto sa mga tawo nak gingpili it Dios, sinra kag ingbuot nak maging tuyar sa Ida Anak agor kag Ida Anak kag

maging pay pinaka-panganay sa atong tanan nak pay Ida mga manghor.

³⁰ Sinra nak Ida gingpiliy it kato nak maging tuyar sa Ida Anak,

ay Ida ra gingtawag nak Ida mga anak.

Ag kag Ida mga gingtawag ay Ida ra ginghimo nak

matarong sa Ida pagmuyat.

Ag kag Ida mga ginghimo nak matarong ay

Ida ra ginggahin

pramas maagom it Ida kahimayaan.

³¹ Ay ni-o ngasing kag ato masisiling tungor rili? Kung kag Dios ay para sa ato, waya it makakapirdi sa ato!

³² Ag kung kag Ida sariling Anak ay waya Nida giinakan sa ato, kundi ingtugot Nida nak mamatay alang-alang sa ato, ay nagpapakilaya nak hanraey ra Sida nak magta-o sa ato it ato tanang kinahangyan!

³³ Ag para sa ato bilang mga pinili it Dios, ay wayaey it puyding mag-akusar sa ato sa atubangan Nida, kumo kag Dios yang kag naghimo sa ato nak maging matarong sa Ida pagmuyat.

³⁴ Ngani, wayaey nak gador it makakahusgar sa ato, kumo si Kristo Hesus ay namatay para sa ato mga sala. Ag buko yang kina, Sida ra ay gingbanhaw ag gingraya sa langit kung hariin ay ruto Sida sa bandang tu-o it Dios, nak perming nagpapangabay sa Ida para sa ato.

³⁵ Imaw ra wayaey nak gador it makakapahimuyag sa ato sa pagpalangga ni Kristo, aber ni-o pang kahirapan, kakubusan, pagpahirap,

kagutuman, kawar-an it pangyamit, peligro o kamatayon.

³⁶ Dahil nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan:

“Alang-alang sa Imo, Gino-o,
kami ay perming nakaatubang sa kamatayon.

Kami ay ingbibilang nak pay mga tupa
nak mayungotey ihawon.”[‡]

³⁷ Pero aber narayanan nato kaling tanang klasi it kahirapan, kita ay yabaw pa sa pinakamaayong manraraog parayan kang Kristo nak nagpakita sa ato it Ida pagpalangga.

³⁸ Klaro ngani nak ako ay nakumbinse nak waya nak gador it makakapahimuyag sa ato sa pagpalangga Nida,

aber sa kabuhi man o kamatayon,
o aber mga anghel o indi makitang mga pinuno,

sinra ay indi makapahimuyag sa pagpalangga it Dios sa ato,

o aber inggwa't mga kahahadlok nak natatabo dili sa duta ngasing,
o aber sa palaabuton,

³⁹ aber niong mga butang nak asa ibabaw

o asa irayom it duta,
o aber niong mga tinuga it Dios,

ay wayaey nak gador it makakapahimuyag sa ato sa pagpalangga it Dios nak Ida ingpakita sa ato parayan kang Kristo Hesus nak ato Gino-o.

[‡] 8:36 8:36 Sal. 44:22.

9

KAG PLANO IT DIOS PARA SA MGA LAHI IT HUDYO

¹ Dahil ako ay nagpakig-usay kang Kristo, kada kag ako inggisiling sa inro ay klaro ag buko pagbinakak. Ngani, kag ako kunsensya ra ay gingtutuytuyan it Ispirito Santo ag nagpapamatuor tungor hina.

²⁻³ Abang rakong gador kag ako pagkasubo nak pay perming mahapros kag ako tagipusuon, dahil sa kawar-an it pagtu-o it ako mga kalahing Hudyo. Kung puyde tan-a, hanraey ako nak parusahan it Dios ag ibuyag kang Kristo agor sinra nak ako mga hali sa rugo ay maluwas.

⁴ Kaming mga lahi it Hudyo nak mga inanak ni Israel ay imaw kag gingpili it Dios it kato pramas aakuon nak Ida mga anak,* nak kung hariin Ida gingpakita kag Ida kahimayaan, ginghimuan it mga kasugtanan, gingtugyanan it Kasuguan, tamang parayan kung paunong dayawon Sida, pati Ida mga piling promisa.

⁵ Kaibahan raha kag amo dungganong ginikanan, ag sa inra naghalin kag usa nak imaw it inghalinan ni Kristo tong Sida ay naging tawo. Kadayaw-dayaw kag Dios nak naggagahom sa tanan hastang sa waya't katapusan. Kabay pa.

⁶ Pero bad-ey giisipa nak kumo buko tanang ako kalahing Hudyo ay waya it pagtu-o kang Kristo, kada katong gingpromisa it Dios sa inra it kato ay waya natupar. Buko tuyar! Dahil buko tanang mga inanak ni Israel ay puyding

* **9:4 9:4** o "ampon." (Basaha ra sa Rom. 8:15a.)

magsiling nak sinra ay ida matuorey nak mga inanak sa ispiritwal.†

⁷ Imaw ra, buko tanang mga inanak ni Abraham ay ingbilang nak Ida matuorey nak mga inanak sa ispiritwal, kumo gingsiling it Dios kang Abraham,

“Kang Isaac yang nak gador mahalín kag imo lahi nak maraya it imo pangayan.”‡

⁸ Kag gustong bisayahon it kali ay buko tanang mga inanak ni Abraham ay ingbibilang nak matuor nak mga inanak Nida, kundi kag mga inanak yang ni Isaac nak natawo bilang katu-paran it gingpromisa it Dios sa ida.

⁹ Dahil kali ra kag gingpromisa it Dios kang Abraham tungor kang Isaac,

“Sigurado nak mabalik Ako sa inro sa masunor nak tuig

sa tuyar rang panahon,

ag si Sara ay maanak it usang kayake.”§

¹⁰ Ag buko yang kina, rumruma ra ninro kag natabo sa kapid nak ing-anak ni Rebeca sa ida asawa nak imaw kag ato ginikanan nak si Isaac.

¹¹ Dahil bag-o ianak katong kapid, ag waya pa sinra it nahihimong maado ag mayain, kag usa sa inra ay gingpilye it Dios pramas kag ingbuot Nida para rutong usa ay matutupar.

† **9:6 9:6** Kaling mga ingtatawag nak “ida matuorey nak mga inanak sa ispiritwal” ay mga inanak ni Israel nak nagtutu-o sa Dios ag nagsusunor sa Ida tuyar sa inra ginikanan nak si Israel. Sida kag apo ni Abraham nak dating tinawag rang Jacob. ‡ **9:7 9:7** Hen. 21:12. § **9:9 9:9** Hen. 18:10,14.

12 Ag Ida gingpaabot kali kang Rebeca bag-o sinra ging-anak, sa pagsiling nak,

“Kag maguyang kag maserbisyo sa manghor.”*

Kali ay ingpauna it siling it Dios sa ida agor ipakita nak kag pagpili it Dios sa tawo ay halin yang sa Ida pagbuot, ag buko dahil sa inra mga maadong buhat.

13 Ag nakasuyat ra sa Sagradong Kasuyatan nak nagsiling kag Dios,

“Gingpalangga Nako si Jacob, pero hangit Ako kang Esau.”†

14 Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Masisiling baga nato nak buko tama kag ginghimo it Dios? Syempre indi nato masiling nak buko tama!

15 Dahil kag ingsiling it Dios kang Moises ay, “Gingpapakita Nako kag Ako pagpalangga ag kaluoy sa si-o mang Ako apilion.”‡

16 Kada, maayaman nato nak kag pagpili it Dios sa tawo ay buko basi sa kagustuhan it tawo o sa ida pagpangabudlay, kundi sa kaluoy it Dios sa tawo.

17 Kumo kag nakasuyat ra sa Sagradong Kasuyatan tungor sa gingsiling it Dios kang Paraon nak Hari it Ehipto ay,

“Ingbutang ka Nako sa mataas nak posisyon, agor ipakita kag Ako rakong gahom.

Ag kag Ako ngayan ay mabantog sa ibabaw it kalibutan.”§

* 9:12 9:12 Hen. 25:23. † 9:13 9:13 Mal. 1:2-3. ‡ 9:15 9:15 Exo. 33:19. § 9:17 9:17 Exo. 9:16.

18 Kada ngani nakikita nato nak gingkakaluyan it Dios kag aber si-o nak gusto Nidang kaluyan, ag gingpapatugas Nida kag tagipusuon it aber si-o nak gusto Nidang patugason.

19 Pero sabaling inggwa't iba sa inro nak gustong magsiling, "Ay kung tuyar asing abasuyon it Dios kag tawo? Dahil si-o ara kag mapaindi sa kabubut-on it Dios?"

20 Ay kag ako isabat ay, "Ikaw bilang tawo yang, sin-o ka nak mareklamo sa Dios? Halimbawa, di karapatan baga kag kuyon nak magreklamo sa naghuman sa ida sa pagsiling, 'Ay asi? Asing ginghuman nimo akong tuyar it kali?' "

21 Ay dey baga kag manughuman it kuyon ay inggwa't karapatang magkurti it aber niong klasi it butangan halin sa usang hinalong yunang, mamahayon o baratuhon man? Matuor kina!

22 Ay imaw ra kag Dios. Kung gusto Nida nak ipakita kag Ida gahom ag kahangit sa kasalanan parayan sa ibang mga tawo nak Ida pinili pramas parusahan, ay inggwa Sida it karapatan nak himuon kina. Ag kung agustuhon ra Nida nak pahabaon anay kag Ida pasensya it paghuyat habang ingtitiis Nida kag tanang kayainan nak inra ginghihimo, bag-o ipatupar kag parusa sa inra, ay puyde ra.

23 Matuor! Ag puyding himuon kina it Dios agor lalong ipakita Nida kag karako it Ida kahimayaan sa mga tawo nak Ida akaluy-an, nak Ida ra pinili, agor sinra ay maagom it kahimayaan sa langit.

24 Ag kita ay kaumir dili, dahil kita kag Ida gingtawag pramas makilaya Sida, kaming mga lahi it Hudyo, pati kamo rang mga buko.

25 Imaw kag gingpasuyat it Dios kang Propeta Oseas tungor sa mga buko Hudyo, nak nagsisiling,

“Kamo nak dating tinawag nak ‘buko Ako katawuhan,’
ay Akoey ingtatawag nak, ‘Ako katawuhan.’
Ag kag mga tawo nak dati ay ‘buko Nako palangga,’
ay ngasing ay ‘Akoey ingpapalangga.’ ”*

26 Ag nagsiling ra si Propeta Oseas,
“Kag mga tawo halin sa lugar nak datey Ako ingsilingan nak,
‘Kamo ay buko Ako katawuhan,’
ay maabot kag adlaw kung sauno Nako sinra asilingan nak,
‘Kamo ay mga anak Nako, Ako nak imaw kag buhi nak Dios.’ ”†

27 Ag sa huli, nagbisaya ra it makusog si Propeta Isaias tungor sa mga lahi it Hudyo, nak mga inanak ni Israel.

“Aber kag ramo it mga inanak ni Israel ay tuyar it ramo sa mga baybay sa habig it ragat, ay apila yang gihapon kag maluluwas,

28 kumo atuparon it Ginoong Dios kag Ida pagparusa
sa mga tawo sa kalibutan,
ag apairayon Nida kali nak inggwa't pagpanin-rugan

* 9:25 9:25 Ose. 2:23. † 9:26 9:26 Ose. 1:10.

nak matatabo sa nak raan.”‡
 29 Ag imaw ra kag unang gingbisaya ni Propeta
 Isaias. Siling Nida,
 “Kung kag Makagagahom nak Dios ay waya
 gisugot
 nak matutura kag apila nak mga lahi it
 Hudyo,
 ay kitang tanan tan-a ay nawagitey sa ibabaw it
 kalibutan,
 tuyar sa natabo sa mga taga-Sodoma ag
 Gomora.”§

*Kag mga Lahi it Hudyo ay Waya it Pagtu-o
 kang Kristo*

30 Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Kag ato
 masisiling ay kag mga buko Hudyo nak waya
 gititinguha nak maging matarong sa pagmuyat it
 Dios, ay imaw yaki kag naging matarong parayan
 sa pagtu-o kang Kristo.

31 Pero kaming mga inanak ni Israel,* nak
 nagtitinguha nak maging matarong sa pagmuyat
 it Dios parayan sa pagtuman it Kasuguan, ay
 imaw it waya nakaagom it pagka-matarong.

32 Ay asi? Dahil waya gigbabasihan it ako
 mga kasimanwa kag inra pagiging matarong sa
 pagtu-o, kundi sa inra pagtuman it maadong
 buhat, kada tong narunggan ninra kag tungor
 kang Kristo, Sida ay pay usang marakong bato
 nak narurusmuan ninra.

‡ 9:28 9:27-28 Isa. 10:22-23. § 9:29 9:29 Isa. 1:9. Kag istorya
 tungor sa Sodoma ag Gomora ay raha sa Hen. 19:24-25. Basaha
 ra sa Glosaryo kag tungor sa “Sodoma ag Gomora.” * 9:31 9:31
 o “mga lahi it Hudyo.”

³³ Ag kali ay tuyar nak gador sa nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan, nak ingsiling it Dios,
 “Panimati it maado! Mabutang Ako it usang bato sa Sion,[†]
 usang marakong bato nak marurusmuan ninra,
 ag imaw ninra it ikakayain.
 Pero kag tawo nak nagtutu-o sa Ida,
 ay indi nak gador sida ikahuda.”[‡]

10

¹ Mga hali nako sa pagtu-o, hugot sa ako tagipusuon kag ako hanrom ag pangamuyo para sa ako mga kalahing Hudyo, nak kabay pang sinra ay maluwat.

² Makakapamatuor ako nak abang rako kag inra pagpursige sa pagserbisyo sa Dios, ugaling kali ay buko kumporme sa tamang pagkain-tyendi.

³ Dahil waya sinra it pagkaayam kung pauno kag tawo ay puyde nak himuon it Dios nak matarong sa Ida pagmuyat, kada padayon yang kag inra pagtinguha nak magkainggwa it karapatan sa Ida atubangan parayan sa inra maadong buhat. Ag buko sinra hanra nak magpasakop

[†] **9:33 9:33a** It katong una pa kag usang baguntor sa tunga it Herusalem ay Sion kung hariin ingpatugrok ni Haring Solomon kag Templo. Herusalem kag pinaka-syudad it mga lahi it Hudyo ag kag ingpatungran it kaling bato ay si Hesu-Kristo nak imaw kag inra marurusmuan. Matatabo kali dahil indi nak gador sinra magpati nak Sida kag Anak it Dios nak mapaali agor maagom it kaparusahan nak dapat tan-a ay para sa tawo. (Basaha ra sa Rom. 11:26.) [‡] **9:33 9:33b** Isa. 8:14; 28:16.

sa Ida, agor makaagom it pagka-matarong nak ingtata-o it Dios.

⁴ Dahil sa kamatuuran, si Kristo kag katuparan it Kasuguan ni Moises agor kag tanan nak nagtutu-o sa Ida ay magiging matarong sa pagmuyat it Dios.

⁵ Kada, gingsuyat ni Moises sa Sagradong Kasuyatan kag tungor sa pagka-matarong it tawo parayan sa ida pagtuman it Kasuguan sa pagsiling, “Aber siong tawo nak nagtutuman it tanang Kasuguan ay imaw kag ida parayan kung pauno sida magkakainggwa it kabuhi nak waya’t katapusan.”*

⁶ Pero inggwa ra it nakasuyat raha tungor kung pauno kag tawo ay puyding maging matarong parayan sa pagtu-o yang, nak nagsiling, “Aya gisiling sa imo sarili nak, ‘Si-o ara kag masaka sa langit para sa ato?’ Pay ingpapapilbig ray nimo si Kristo dili.

⁷ Ag aya gisiling ra nak, ‘Si-o ara kag mapilbig sa lugar it mga minatay para sa ato?’ Pay ingbabanhaw ray nimo si Kristo.

* **10:5 10:5** Lev. 18:5. Kag ingtutudlo ni Pablo ay, kag tawo ay maging matarong sa pagmuyat it Dios parayan sa inra pagtu-o. Ag kali ay dahil sa kaaduhan it Dios sa inra. Ag bag-o kali, gingsuyat ni Pablo nak kag pagtu-o ay ingkikinahangyan para sa mga lahi it Hudyo pati sa mga buko Hudyo. Sa kaklaruhan siling ni Pablo nak tuna pa sa primero hastang ngasing ay ingkikinahangyan gihapon it mga lahi it Hudyo nak magtu-o, aber gingtaoy sa inra it Dios kag Kasuguan ni Moises nak tumanon. Kada tuna dili, gingpapamatuor ni Pablo halin sa Sagradong Kasuyatan nak tama kag ida ingtutudlo. (Basaha ra sa Gal. 3:12.)

⁸ Dahil ni-o pa kag gingsiling ni Moises? Siling Nida nak,
 “Kag mga bisaya it Dios ay mayungot sa inro,
 hina sa inro isip ag tagipusuon,
 ag pay hina yang sa ugbos it inro rila.”†

Kaling mga bisaya ay imaw kag mensahe nak amo ingpapalapnag tungor sa pagtu-o.

⁹ Dahil kung masiling kamo sa inro mga isigkatawo nak, “Si Hesus kag Gino-o,” ag kung hugot sa inro tagipusuon kag inro pagpati nak gingbanhaw Sida it Dios, kamo ay maluluwas.

¹⁰ Kumo parayan sa ato hugot nak pagtu-o kang Kristo, kita ay ahimuon it Dios nak matarong. Ag parayan ra sa ato pagsiling tungor raha, kita ay nakakasiguro nak kita ay maluluwas,

¹¹ kumo gingsiling ra sa Sagradong Kasuyatan nak,
 “Tanang tawo nak nagtutu-o sa Ida ay indi nak gador sinra mahuda.”‡

¹² Matuor, waya it diperensya sa among mga lahi it Hudyo ag sa inrong mga buko Hudyo§ sa pagmuyat it Dios. Ausa yang kag Gino-o ag Sida

† **10:8 10:6-8** Kag ingsisiling dili ni Pablo ay makikita sa Deu. 30:12-14. Ingsiling it Dios ruto sa Ida katawuhan nak mga lahi it Hudyo, nak kag parayan kung paunong sinra ay maging matarong sa pagmuyat it Dios ay maraling intyendihon. Ugaling dapat nak magtu-o sinra dahil kali ay indi maaguman parayan sa inra sariling pagtuman yang. Halimbawa, kag inra hanrom nak inggwa't tawong magsaka sa langit o magpilhig sa irayom pramas maging matarong sinrang tanan ay imposibling himuon. Pero kali ay natumaney ni Kristo tong nagpaali Sida sa duta, namatay ag nabanhaw, kada dapat nak magtu-o sinra sa Ida. ‡ **10:11 10:11** Isa. 28:16. § **10:12 10:12** o “mga taga-Gresya.”

kag Gino-o it tanan. Ag abang rako kag kaluoy nak Ida ingpapakita sa aber siong tawo nak nag-aayaba sa Ida.

¹³ Dahil nakasuyat ra sa Sagradong Kasuyatan nak,

“Tanang tawo nak nag-aayaba sa Gino-o ay maluluwas.”*

¹⁴ Pero pauno sinra maayaba sa Dios kung waya sinra'g tutu-o? Ag pauno magtu-o sinra kung waya pa sinra nakakarungog tungor sa Ida? Ag pauno ra ninra marurungan kung waya it nagbantala sa inra it tungor dili?

¹⁵ Ag pauno magkainggwa't mabantala sa inra kung waya sinra igsugu-a? Ugaling inggwa it mga ingsugo, kumo nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan nak,

“Abang ado kag nagraraya it maadong balita.”†

¹⁶ Pero buko tanang amo mga kalahing Hudyo nak nagrungog sa Maadong Balita ay nagpati. Kada gingsiling ni Propeta Isaias nak,

“Gino-o, apila yang kag nagtu-o sa amo gingbantala.”‡

¹⁷ Ngani, kag pagtu-o ay mahalín yang sa pagrungog it mensahe, ag kag mensahe nak dapat arungan ay kag mga bisaya tungor kang Kristo.

¹⁸ Pero inggwa ako it pangutana, “Maari baga nak wayang gador ninra narunggi kag tungor kang Kristo?” Pero siguradong inggway sinra it narungan, kumo imaw kina kag nakasiling sa Sagradong Kasuyatan,

* **10:13 10:13** Joel 2:32. † **10:15 10:15** Isa. 52:7. ‡ **10:16 10:16** Isa. 53:1.

“Kag inra pagbantala ay pay nagpangkalat sa tanang parti it duta, ag kag inra mga bisaya ay pay nakaabot sa bug-os nak kalibutan.”§

19 Pero inggwa pa ako it usang pangutana, “Maari baga nak waya naintyendihe it amo mga kalahing Hudyo* kag inra narunggan?”

Ag kag ako dapat isabat ay, “Naintyendihaney ninra,” kumo gingsiling ni Moises kag ingbisaya it Dios sa inra nak,

“Kamong mga lahi it Hudyo, ay apahilion Nako sa nasyon it buko Hudyo, nak pay sa inro pagmuyat ay waya't puyos, ag kamo ay magiging mahangiton sa inra, dahil pay waya sinra it pagkaintyendi.”†

20 Ag usa pa, si Propeta Isaias ay waya nak gador nahadlok nak ipaathag sa inra kag gingsiling it Dios tungor sa buko Hudyo nak, “Nakitaey Ako it mga waya naghahanap, ag nagpakitaey Ako sa mga waya nag-aayaba.”‡

21 Ag masunor ray, ay tungor sa mga lahi it Hudyo,§ siling Nida, “Adlaw gab-i, padayon Nakong ginghuhunat kag Ako mga damot

§ **10:18 10:18** Sal. 19:4. Kag tanang mga tinuga sa kalibutan kag ingpapatunguran dili sa Sal. 19:4, nak nagpapamatuor tungor sa rakong gahom it Dios. Pero hali sa Rom. 10:18 parayan sa pagpahadag it Ispirito Santo, kag ingpapatunguran ni Apostol Pablo ay kag pagpalapnag it Maadong Balita sa bug-os nak kalibutan. * **10:19 10:19a** o “mga taga-Israel.” † **10:19 10:19b** Deu. 32:31. ‡ **10:20 10:20** Isa. 65:1. § **10:21 10:21a** o “mga taga-Israel.”

pramas papayunguton tan-a kamo sa Ako,
pero kamo'y mga pasaway ag matugas
it tagipusuon.”*

11

Inggwa't Pag-asa Gihapon kag mga Lahi it Hudyo

¹ Ngani, ngasing inggwa ray ako it ibang pangutana. Gingsikway baga it Dios kag Ida mga piniling katawuhan? Waya nak gador. Dahil ako mismo ay usang inanak ni Israel ra,* ag usa sa mga inanak ni Abraham nak halin sa lahi ni Benjamin.

² Ngani, gingsisiling ray nako nak waya gisikwaya it Dios kag Ida mga unang pinili. Narumruman baga ninro kag gingsiling ni Propeta Elias sa Sagradong Kasuyatan?† Nagreklamo sida sa Dios tungor sa ginghihimo it ida mga kalahing Hudyo‡ sa pagsiling,

³ “Gino-o, gingmamatay ninra kag mga propeta nak Imo perming gingpaparaya. Gingguguba ra ninra kag Imo tanang mga altar. Ag ngasing ausa yangey akong nabilin, ag ako ay inra ginghahanap pramas matyon ra.”§

⁴ Pero ni-o kag sabat it Dios sa ida? Siling Nida, “Buko yang ikaw it nabilin nak nagdadayaw sa Ako,

* **10:21 10:21b** Isa. 65:2. * **11:1 11:1** o “usang lahi it Hudyo ra.”

† **11:2 11:2a** Basaha kag tungor kang Propeta Elias sa 1 Hari 19.

‡ **11:2 11:2b** o “ida mga kalahing taga-Israel.” § **11:3 11:3** 1 Hari 19:10,14b

kundi inggwa pa it pitong libo nak waya igyuhor sa dios-diosan nak si Baal.”*

⁵ Ag imaw ra gihapon ngasing, apila kaming mga lahi it Hudyo nak dahil sa kaaduhan it Dios ay Ida gingpili.

⁶ Ag kung parayan sa rakong kaaduhan it Dios ay Ida kami gingpili, kali ay matuor nak buko dahil sa amo inghimo. Kumo kung kali ay parayan sa amo inghimo, ay dey indi kami makasiling nak kali ay dahil sa Ida kaaduhan.

⁷ Ay ni-o ngasing kag ato masisiling? Kag ato masisiling ay kag karamuan sa among mga lahi it Hudyo† ay waya nakaagom it pagka-matarong nak amo inghahanap sa pagmuyat it Dios, kundi apila yang kag Ida ingpili. Ag kag karamuan sa amo mga kasimanwa nak waya nakaagom it pagka-matarong ay ingpatugas pa it Dios kag inra tagipusuon.

⁸ Dahil nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan nak nagsiling,

“Ingparuyom it Dios kag inra isip tuyar sa isip
it tawong marayom kag pagkatuyog,
aber inggwa sinra it mga mata
ay nupay ingbulag sinra it Dios,
ag aber inggwa sinra it mga talinga
ay nupay sinra ay Ida ingbungoy hastang
ngasing.”‡

⁹ Gingsiling pati ni Haring David,
“Kabay pang gulpi sinrang rakpon habang
sinra ay nagkikinasadya sa punsyon,

* **11:4 11:4** 1 Hari 19:18a. † **11:7 11:7** o “mga inanak ni Israel.”

‡ **11:8 11:8** Deu. 29:4 ag Isa. 29:10.

nupay pispis nak nasilo sa lambat o narit-ag,
ag nupay hadop nak nahuyog sa patibong,
pramas husto kag pagparusa sa inra.

¹⁰ Kabay pang magruyom kag inra mga mata
agor indi sinra makakita,
ag pumangbuktot kag inra mga likor
sa pagpas-an it mga kabug-atan.”§

*Kag mga Buko Hudyo ay Gingkumpara sa mga
Gingmarkot nak Sanga*

¹¹ Kung ikumpara kag mga lahi it Hudyo sa
usang nagpapanaw, sinra ay tuyar sa narusmo
dahil waya sinra nagtu-o kang Kristo. Kada kali
kag ako pangutana? Kag gustong bisayahon baga
it inra pagkarusmo ay indiey nak gador sinra
makabangon liwat? Ay buko tuyar! Dahil sa inra
sala nak waya sinra nagtu-o kang Kristo, kag mga
buko Hudyo ay gingtaw-an it pagkakataon nak
maluwas, ag kung sinra ay makita it mga lahi it
Hudyo nak naluwasey, sinra ay mahihili.

¹² Kung dahil sa pagsuway it mga lahi it Hudyo
ay imaw it nagta-o it kaaduhan sa kalibutan, ag
kung kag gustong bisayahon it inra pagkarusmo
ay nagta-o it kabuganaan sa mga buko Hudyo, ay
dey mas laloey nak maado kag matatabo kung
sinra ay mapasag-uli ag magtu-o kang Kristo.

¹³ Ag ngasing ray, inggwa ra ako it isiling sa
inro nak mga buko Hudyo. Gingbutang ako
it Gino-o nak maging Apostol pramas ibantala
kag kamatuuran sa inro, ag ingtataw-an nako it
rakong balor kaling ako ministeryo.

§ 11:10 11:10 Sal. 69:22-23.

14 Ag kabay pang, kag pagkaluwas ni Kristo sa inro kag maging dahilan nak mahili kag ako mga kalahing Hudyo, ag maaring kag iba sa inra ay maluwas.

15 Dahil kung kag pagsikway it Dios sa mga lahi it Hudyo ay nagtata-o it pagkakataon sa ibang mga nasyon sa kalibutan nak magpasag-uli sa Ida, ay lalong maado para sa mga lahi it Hudyo pag Ida ray sinra abatunon. Sinra ay magiging tuyar sa mga minatay nak gingbanhaw.

16 Ngasing ikumpara nato kag mga lahi it Hudyo sa usang tinapay. Kung kag usang parti it tinapay nak halin raha ay inghalarey sa Dios, katong nabilin ay naumir ra sa paghalar para sa Dios. Ag imaw ra ikumpara nato sinra sa usang marakong puno. Kung kag gamot ay inghalarey sa Dios, katong mga sanga ay naumir ra sa paghalar para sa Dios.*

17 Sa ako pagpadayon it pagkumpara, kag nasyon ra it mga Hudyo ay tuyar sa usang punong olibo nak gingtanom ag ing-alagaan it Dios. Pero sa huli ging-utoy Nida kag ibang mga sanga. Ag kamong mga buko Hudyo nak halin sa ibang mga nasyon, ay tuyar sa sanga it ibang punong olibo nak pay it yang nagtubo it ida. Ag kamong pay sanga halin riling ibang punong olibo, ay pay gingmarkot it Dios ruto sa unang Ida ingtanom nak puno, kung hariin kamo kag sangang nagtubo. Kada ngasing kamo ay nagbabay-anan it sustansya halin sa gamot.

* **11:16 11:16** Basaha ra sa Lev. 23:10 ag Bil. 15:18-21.

18 Pero aber tuyar kina, kamo ay indi dapat magmarako sa mga lahi it Hudyo nak ingpapatuyar sa mga ging-utoy nak sanga, kumo dapat nak rumrumon gihapon ninro nak buko kamo kag inghahalinan it tanang kinahangyan it mga sanga, kundi kag gamot.

19 Ngasing sabaling kag iba sa inro ay marason nak, "Oho, pero katong ibang mga sanga ay ging-utoy, agor kami it isubli."

20 Klaro kina, nak sinra ay ging-utoy dahil waya sinra it pagtu-o, pero kamo ay gingmarkot dahil yang sa inro pagpaninruga sa pagtu-o. Ugaling indi kamo dapat magmarako, kundi padayon nak magkainggwa't pagkahadlok sa Dios.

21 Kumo kung nahuman it Dios nak utuyon kag mga unang sanga nak ingpapatuyar sa mga lahi it Hudyo, ay dey imaw ra kag Ida ahimuon sa inro kung magbada kamo sa inro pagtu-o.

22 Kada, parayan dili makita nato kag rako it kaluoy ag kag kahahadlok nak paghusgar it Dios. Para rutong mga lahi it Hudyo nak waya nagtutuo sa Ida, ay naaguman ninra kag Ida paghusgar tong sinra ay ging-utoy sa puno. Pero para sa inro nak nagtutuo, ay naaguman ninro kag Ida rakong kaluoy. Ag padayon nak ipakita Nida kag Ida kaluoy sa inro kung mapadayon ra kamo sa pagtu-o. Pero kung indi kamo, ay Ida ra kamo isikway.

23 Ag tungor ra rutong mga lahi it Hudyo nak nawar-an it pagtu-o, kung magbag-oy sinra ag magbalik sa Dios, ay abatunon ray sinra Nida ag ibalik sinra kung riin sinra gingbaoy.

24 Dahil kung kamo nak pay mga sanga it kinang punong olibo nak it yang tubo, ay kaya it Dios nak markuton ruto sa punong olibo nak Ida gingtanom, ay ni-o it rali para sa Ida nak iuli kag mga dating inutoy nak sanga sa klarong puno nak inghalinan.

Maabot Kag Adlaw Kung Sauno kag mga Lahi it Hudyo ay Maluluwas

25 Ako mga hali sa pagtu-o, inggway it ingpahadag kag Dios ngasing, nak dati waya nak gador Nida gipahadagan sa tawo. Gusto nako nak maintyendihan ninro kali agor indi kamo magminataas-taason sa intro sariling isip. Kag pagtugas it tagipusuon it mga lahi it Hudyo† nak imaw kag naging dahilan kung asing nawar-an sinra it pagtu-o, ay magkakainggwa it katapusan. Ugaling mapadayon gihapon kali hastang sa adlaw kung sauno kag tanang buko Hudyo nak ingpili it Dios ay magtu-o kang Kristo.

26 Ag pagkatapos it kina kag plano it Dios ay aluwason ra Nida kag mga lahi it Hudyo nak Ida pinili, kumo nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan, sa pagsiling,

“Magkakainggwa it Manluluwas halin sa lahi it mga taga-Sion,‡
ag awagiton Nida sa pagiging mga inanak ni Jacob

kag tanang nagkukontra laban sa Dios.§

† 11:25 11:25 o “mga inanak ni Israel.” ‡ 11:26 11:26a o “taga-Herusalem.” Sinra kag mga lahi it Hudyo nak imaw ra kag mga inanak ni Jacob nak sa huli ay ingtatawag nak Israel.

§ 11:26 11:26b Isa. 59:20; 27:9a.

27 Ag imaw kali kag katuparan it Ako kasugtanan sa inra

sa oras nak abay-on Nako kag inra mga sala.”*

28 Kumo gingpaindian it mga lahi it Hudyo kag Maadong Balita, kada sinra ay gingbilang nak mga kaaway it Dios. Ugaling ingbuot Nida kali nak para sa inro kaanduan, nak kag bunga ay inro kaluwasan. Pero gingpili ra it Dios kag mga lahi it Hudyo ag palangga gihapon Nida sinra alang-alang sa inra mga ginikanan.†

29 Kumo imposible para sa Dios nak magbag-o it isip kung inggwa Sida it gingpromisa sa usang tawo nak Ida ingtawag, pramas ibuhos kag Ida rakong pagpakamaado sa ida.

30 Kali ay tuyar ra sa inrong mga buko Hudyo. It kato kamo ay nagsusuway sa Dios pero ngasing napapasa-inroy kag rakong kaluoy it Dios, dahil sa pagkawagit it pagtu-o it mga lahi it Hudyo.

31 Ag ngasing kag mga lahi it Hudyo ray it nagsusuway, ag gingbuot it Dios nak kali kag panahon pramas ipakita sa inro nak mga buko Hudyo kag Ida rakong kaluoy. Pero maabot nak gador kag oras kung sauno ray Nida akaluy-an sinra.

32 Dahil pay gingpasugtan yang kita it Dios nak kitang tanan ay ging-uulipon it ato pagsuway sa Ida, agor puyde nak ipakita sa atong tanan kag Ida rakong kaluoy.

* **11:27 11:27** Isa. 59:20-21 ag Jer. 31:31-34. † **11:28 11:28** Kumporme sa pag-isip it ibang mga maayam sa Bibliya, buko tanang mga lahi it Hudyo kag ingpapatunguran dili, kundi kag mga gingpili yang it Dios nak maluwas nak imaw kag ingtatawag nak klarong mga inanak ni Israel. (Basaha ra sa Rom. 9:6.)

Kag Pagdayaw sa Dios

³³ Abang rako kag kaaduhan it Dios! Ag inding gador matugkar kag rayom it Ida kaayaman ag pagkaintyendi. Waya it aber siong tawo nak nagkakainggwa it kakayahan nak intyendihon kag Ida pagbuot, ag kung paunong tumanon kina.

³⁴ Dahil kag gingpasuyat it Dios sa Sagradong Kasuyatan ay,

“Waya it nakakaayam it isip it Gino-o!

Ag waya ra it tawo nak puyding maglaygay sa Ida!‡

³⁵ Waya it nagta-o it aber niong butang sa Dios, pramas magkainggwa Sida it utang nak dapat badaran!”§

³⁶ Kumo kag Dios ay imaw it inghalinan it tanan, Sida kag naggagahom sa tanan ag kaling tanan ay para sa Ida. Kada ita-o sa Dios kag tanang kadayawan hastang sa waya't katapusan. Kabay pa.

12

KAG BAG-ONG PAGPANGABUHI IT MGA NAG-SUSUNOR KANG KRISTO

¹ Kada, ako mga hali sa pagtu-o, dahil gingkaluy-an kita it Dios sa maramong parayan, ako kamo inglalaygayan nak dapat ninrong ihalar kag inro yawas sa Ida bilang halar nak buhi, maado ag usang kahalamut-an sa Ida atubangan. Imaw kali kag karapatdapat nak pagdayaw it mga nagsusunor sa Ida.

‡ 11:34 11:34 Isa. 40:13. § 11:35 11:35 Job 41:11.

² Indi kamo magpatuyar sa mga kalibutanhong panghiwas it mga tawo nak waya nagsusunor sa Dios, kundi taw-an kag inro isip sa Dios pramas kaley bag-uhon agor magiging bag-o ra kag inro pagpangabuhi. Dahil kung ahimuon ninro kina, maiintyendihan ninro kag kabubut-on it Dios para sa inro. Kada mahimo kamo it maado, kamumuot ag tama nak gador sa Ida pagmuyat.

³ Ngasing, sa kaaduhan it Dios, ako ay gingtawan it karapatan nak maging Apostol, ag ako inglalaygayan kag bawat usa nak indi dapat nak ipagmarako kag inro sarili it yabaw pa sa tama. Kundi kinahangyan nak husto yang kag inro pagmuyat sa inro sarili, kumporme sa rako it pagtu-o nak ingta-o it Dios sa bawat usa.

⁴ Kumo tuyar sa yawas it tawo nak inggwa't maramong parti, kada usa ay inggwa't kanya-kanyang inghihimo.

⁵ Tuyar ra kita nak nagtutu-o kang Kristo. Aber maramo kita, kumo sa ato pagpakig-usa kang Kristo, kita ay nagpakig-usa ra sa usa'g-usa bilang ausang yawasey. Ag kada usa sa ato ay nagkakainggwa't kanya-kanyang obligasyon para sa kaanduan it tanan.

⁶ Ag kumo kada usa sa ato ay gingtawan it kanya-kanyang mga abilidad kumporme sa kaaduhan it Dios sa ato, kinahangyan nak agamiton nato kina para sa kaanduan it tanan. Halimbawa, kung parayan sa gahom it Dios ay Ida ikaw ingtawan it abilidad nak magbantala it mensahe halin sa Ida, kinahangyan nak ibantala kina kumporme sa rako it imo pagtu-o,

⁷ o kung kag imo abilidad ay pagserbisyo sa imo
mga hali sa pagtu-o,
magserbisyo ka,
o kung kag imo abilidad ay pagtudlo sa mga
bisaya it Dios,
magtudlo ka,
⁸ o kung kag imo abilidad ay pagpakusog sa
pagtu-o it imo mga hali,
pakusuga sinra.
Ag kung kag imo abilidad ay pagbulig,
maging maatag ka.
Kung ikaw ra ay inggwa't responsibilidad nak
magrumaya sa inra,
maghugor ka sa pagrumaya.
Ag kung kag imo abilidad ay maging
maluluy-on sa inra,
maging masinadyahon ka sa imo pagpakita it
kaluoy sa inra.

Maging Mapinalanggaon

⁹ Maging sinsero kamo sa inro pagpalanggaon
sa usa'g-usa. Labani kag kayainan ag magting-
guha permi nak magpangabuhi it maado.

¹⁰ Maging mapinalanggaon kamo sa inro mga
hali sa pagtu-o nak pay matuor nak mag-
manghor. Ag taw-e it importansya kag usa'g-usa
parayan sa inro pagpahinunor sa usa'g-usa.

¹¹ Indi magtinamar, kundi maging mahugor
habang perming inggwa it kasadya sa inro tagi-
pusuon halin sa Ispirito Santo, ag magpursige sa
inro pagserbisyo sa Gino-o.

¹² Maging masinadyahon kamo dahil inggwa
kamo it ing-aasahan. Ag tis-an ninro kag tanang

hirap nak inro dapat aaguman habang nag-pupursige permi sa pagpangamuyo.

¹³ Perming maging hanra sa pagbulig sa mga sinakupan it Dios nak inggwa't kinahangyan. Ag dapat nak maging bukas permi kag inro mga panimayay sa mga matubtob sa inro.

¹⁴ Ag para sa inra nak nagpapahirap sa inro, ipangabay ninro sinra sa Dios nak pakamaaduhon gihapon sinra. Klaro! Aya ninro'g sumpa-a, kundi pangamuyuan nak pakamaaduhon sinra.

¹⁵ Maging masadya kamo pag masadya sinra, ag magkasubo pag sinra ay nagkakasubo.

¹⁶ Kinahangyan ra nak pareho kag inro pagmuyat sa usa'g-usa. Aya giisipa nak pay susino ka, kundi maging hanra kamo permi nak makipaghalubilo sa mga mahirap.* Ag aya giisipa nak mas maayo kamo kisa sa iba.

¹⁷ Aya gibayusi it mayain kag tawo nak naghihimo it mayain sa inro, kundi magtinguha nak perming maado ag tama kag inro inghihimo sa pagmuyat it tanan.

¹⁸ Ag kung puyde, kumporme sa inro kakayahan, magtinguha ra kamo nak maado kag inro pagsinunranan sa tanan.

¹⁹ Ag mga pinalangga, ingsisiling ray nako sa inro, indi kamo magbayos sa iba, kundi taw-e it lugar nak kag Dios it imaw it magparusa sa inra, kumo nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan nak,

* **12:16 12:16** Sa pag-isip it ibang mga maayam sa Bibliya kag ibang pagsalin it kali ay, "Indi magminataas-taason kundi maging hanra sa pagtrabaho bilang usang suguon."

- “Siling it Gino-o,
 ‘Ako kag inggwa it karapatan nak magparusa,
 Ako it mabayos para sa inra.’ ”†
- 20 Pero tumanon ninro kag nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan, nak nagsisiling,
 “Kung kag imo kaaway ay nagugutom, pakauna,
 ag kung sida ay nauuhaw, painuma.
 Dahil kung imaw kag imo ahimuon
 ay rakong kahud-anan kag ida mababatya-
 gan,
 nak pay ingbubutangan nimo sida it baga sa
 ida uyo.”‡
- 21 Ag indi kamo magparaya sa kayainan, kundi pirdiha kag mayain it mga maadong buhat ninro.

13

Kag Pagpasakop sa mga Naggagahom

- 1 Kada usang tawo ay dapat magpasakop sa mga pinuno it gobyerno, kumo waya't pinuno nak ingtaw-an it karapatan nak maggahom kung waya gituguti it Dios. Ag tanang inggwa't karapatan nak maggahom ay gingtalaga raha it Dios.
- 2 Kada kag tawo nak nagkukontra sa mga pinuno ay nagkukontra sa mga gingtatalaga it Dios. Ag kag tawo nak naghihimo it kali ay talagang aparusahan it mga pinuno.
- 3 Kag tawong naghihimo it maado ay indi dapat mahadlok sa mga pinuno, kundi kag naghihimo it mayain. Ag kung kag imo gusto ay waya it

† 12:19 12:19 Deu. 32:35. ‡ 12:20 12:20 Kab. 25:21-22.

dapat ikahadlok sa mga pinuno, ikaw ay dapat magpangabuhi it tadlong. Ag kung atumanon nimo kina, ikaw ay inra abaluran,

⁴ kumo kaling mga pinuno ay pay mga suguon it Dios para sa imo ikakaado.

Pero kung kag imo inghimo ay mayain, dapat nak mahadlok dahil inggwa talaga sinra it gahom nak magparusa aber ultimo, kumo sinra kag mga ingsugo it Dios nak Ida inggagamit pramas magparusa sa mga naghihimo it mayain.

⁵ Kada, kinahangyan nak magpasakop kita sa inra, buko yang dahil kita ay nahahadlok nak parusahan, kundi dahil ayam nato nak kali ay tama sa ato huna-huna.

⁶ Ag imaw ra kali kag rason kung asing kita ay dapat magbadar it buhis,* kumo kag mga pinuno nak nagbabaton it kali ay pay mga nagsiserbisyo sa Dios parayan sa inra adlaw-adlaw nak pagtuman it tuyar nak trabaho.

⁷ Ngani, tama yang nak badaran nato kag aber niong klasing badaran nak obligasyon nato, halimbawa, buhis nak dapat badaran, ag iba pang klasing mga badaran. Ag aya ra gilimti nak magkainggwa it kahadlok sa mga nagpapairay it pwera it gobyerno. Ag magpakita ra it respeto sa mga dapat respituhon.

Kag Obligasyon nak Magpinalanggaan sa Usa'g-usa

⁸ Kung mautang, ay indi dapat nato pabun-guyan kina. Kag obligasyon yang nak inding

* **13:6 13:6** Syempre, kag usang puyos it kaling pagbadar it buhis ay para gamiton it gobyerno pramas isweldo sa ida mga emplyado.

gador maubos it badar ay kag pagpinalanggaan sa usa'g-usa.† Kag tawo nak perming nagpalangga sa iba ay nagtutuman nak gador sa Kasuguan it Dios.

⁹ Kumo kag mga Kasuguan ay nagsisiling nak, “Indi magpangawatan, indi magpangmatay, indi magpanakaw, ag indi maghingabot sa aber niong butang it imo isigkatawo,”‡ kinang tanan ay matutuman parayan sa usang kasuguan nak nagsisiling, “Palangga-a kag inro isigkatawo tuyar sa inro pagpalangga sa inro sarili.”§

¹⁰ Dahil kung klaro kag inro pagpalangga sa inro isigkatawo, ay indi ninro sida ighumanan it mayain. Imaw kali kung paunong tumanon kag bug-os nak Kasuguan.

¹¹ Dapat ninrong tumanon kali, dahil ayam ninro nak kag ato kapanahunan ngasing ay mas mayungot sa adlaw kung saunong makukumpleto kag ato bug-os nak kaluwasan, magtuna tong adlaw nak kita ay unang nagtu-o. Ngani, orasey nak magbatiey kamo pramas magtutom sa inro pagtu-o.

¹² Matuor, kag kalibutan ay pay maruyom pa dahil sa sala, pero mayungotey kag aga. Kada dapat ninrong tungnaney kag paghimo it kayainan, ag magpangabuhi kung ni-o kag tama, kumo imaw kali kag pinaka-armas nato nak kag isip ay nahadaganey.

¹³ Kag ato pagpangabuhi ngasing ay dapat nak

† **13:8 13:8** o “Indi dapat nak inggwa it nabibilin nak utang sa imo isigkatawo, puyra yang sa pagpalangga.” ‡ **13:9 13:9a** Exo. 20:13-15,17. § **13:9 13:9b** Lev. 19:18.

tadlong, nupay angay sa mga nasasakupaney it kahadagan it adlaw. Ag indiey kita magyakot sa mga malaw-ay nak pagkinasadya, pagyinango, tanang klasing buko tama nak pag-ubay, malaw-ay nak paghiwas, pag-inaway ag paghili sa iba.

¹⁴ Kundi patuyare ninro kag Ginoong Hesu-Kristo sa inro maadong pamatasan, ag tungne kag inro pag-isip it mayain nak maraya sa inro sa paghimo it mayaing hanrom it yawas.

14

*Indi Maghusgar ag Indi'g Maliiton kag Ato Hali
(1 Corinto 8:1-13; 10:23-33)*

¹ Ngasing, kung inggwa it hali nak mayuda sa pagtu-o nak subrang rahan sa ida inghihimo bilang nagsusunor kang Kristo, ay batuna gihapon nak waya it plano nak makipagdiskusyon tungor raha.

² Halimbawa, inggwa it tawo nak nagpapati nak puyde nidang isuya kag aber niong klasing suya, ag inggwa ray it tawo nak mayuda kag pagtu-o nak kag ida ingsusuya ay mga utan yang.

³ Kag tawo nak nagkakaon it aber niong klasing suya ay indi dapat nak maliiton it tawo nak nagkakaon it utan yang. Imaw ra kag tawo nak waya nagkakaon it aber niong klasing suya ay indi dapat nak husgaran ra it katong tawo nak nagkakaon it tanang klasing suya, dahil sida ay gingbaton ra it Dios.

⁴ Ag sin-o ka nak maghusgar sa suguon it iba? Dahil kag ida amo yang it bahalang magsiling kung kag ida inghihimo ay tama o buko. Kada kag Gino-o yang talaga kag inggwa it gahom nak

siguraduhon nak kag inghihimo it imo hali ay tama.

⁵ Imaw ra, inggwa it tawo nak nagsisiling nak kag usang adlaw ay mas di balor sa pagmuyat it Dios kisa sa iba pang mga adlaw. Ag inggwa ra it nagsisiling nak tanang adlaw ay pareho yang. Tungor diling mga butang, kitang tanan ay dapat nak kumbinsido it ato sariling isip kung ni-o kag tama nak himuon sa atubangan it Dios.

⁶ Halimbawa, inggwa it tawo nak nagpapati nak mas mahalaga kag usang adlaw para sa Gino-o, ag kali ay halin sa ida hanrom nak magta-o it kadayawan sa Ida. Ag inggwa ra it tawo nak sa ida pagpati ay waya sida nakakasala kung kaunon man nida kag tanang klasing suya, nak sida ay nagpapatuyar yang, kumo gingpapasalamatan nida kag Dios para sa ida ingkakaon. Ag tong tawo ray nak sa ida pagpati ay bawal nak kaunon kag ibang mga suya, dahil sa ida hanrom nak makata-o it kadayawan sa Gino-o, sida ra ay nagpapasalamat sa Dios para sa ida ingkakaon.

⁷ Kumo wayang gador it aber sin-o sa ato nak nabubuhi o namamatay para sa ida sarili yang.

⁸ Kung nabubuhi kita, ay nagpapangabuhi kita para sa Gino-o. Ag kung kita'y namamatay, namamatay ra kita para sa Gino-o. Kada ngani sa mabuhi o sa mamatay, kita'y para sa Gino-o.

⁹ Si Kristo ay namatay ag nabanhaw agor Sida kag akilay-on nak Gino-o it mga minatay ag mga buhi.

¹⁰ Kada ikaw nak nagkakaon it utan yang, asing inghuhusgaran nimo kag imo hali sa pagtu-o nak waya igkukumporme sa imo? Ag ikaw

ra nak nagkakaon it aber niong klasing suya, asing ingmamaliit nimo kag imo hali nak waya igkukumporme sa imo? Dahil kitang tanan ay dapat nak mag-atubang sa Dios ag ahusgaran.

¹¹ Kumo nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan kag ingsiling it Gino-o nak,
 “Ako kag buhi nak Gino-o kag nagsisiling sa inro nak,
 ‘kag tanang katawuhan ay mayinuhor sa Ako atubangan.
 Sinrang tanan ay makilaya ag masiling nak Ako kag Dios.’ ”*

¹² Ngani, kada usa sa ato ay maatubang sa Dios pramas panabtan nato kag ato tanang nahimo.

Aya Gihimo it Aber Ni-o nak Ikakarapa it Imo Hali

(1 Corinto 6:12-20; 8:1-13)

¹³ Kada, indiey kita dapat nak maghusgar sa usa'g-usa, kundi magrahan kita nak indi kahimo it aber niong bagay nak ikakarapa it ato hali sa pagtu-o.†

¹⁴ Kumo sa ako pagpakig-usa sa Ginoong Hesus, ako ay kumbinsido nak waya it aber niong pagkaon nak buko malimpyo sa pagmuyat it Dios. Ugaling kung sa pagmuyat it usang tawo, kag usang pagkaon ay buko limpyo sa atubangan it Dios, kada ingbabawal nak kaunon, kina talaga ay buko malimpyo para sa ida kung ida kaunon gihapon.

* **14:11 14:11** Isa. 45:23. † **14:13 14:13** Basaha ra sa 1 Cor. 6:12-20; 8:1-13.

15 Kumo kung nalibog kag imo hali dahil sa imo pagkaon it suya nak sa ida pagpati ay buko malimpyo ag bawal sa atubangan it Dios, ag padayon gihapon nimo nak ingkakaon, dahil hina waya nimo igpapakitaan kag imo pagpalangga sa ida. Kada dapat nak magrahan ka, nak indi masira kag pagtu-o it imo hali parayan yang sa imo kagustuhan nak kaunon kag usang suya. Dahil si Kristo ay waya namatay para sa imo yang, kundi para sa ida ra.

16 Aber ingmumuyatan nimo kag usang butang nak buko mayain sa atubangan it Dios, indi gihapon nimo'g himuon kung napapayain kag imo hali sa ida pagtu-o tungor dili.

17 Dahil kung kag Dios ay naghahari sa tawo, kag ida ingkakaon ag ing-iinom ay buko importante. Kag pinaka-importante ay kung kag ida pagpangabuhi ay maado, matimunong ag masadya nak ingtata-o it Ispirito Santo.

18 Kung kag pagpangabuhi it usang nagsusunor kang Kristo ay tuyar kali, sida ay maging kahalamut-an sa atubangan it Dios, pati sa atubangan it ida isigkatawo.

19 Kada, kumporme sa ato kakayahan, atinguhaon nato nak maging maado kag ato pagsinunranan bilang maghali sa pagtu-o, ag pakusugon pati kag pagtu-o it usa'g-usa.

20 Indi dapat natong siraon kag inghihimo it Dios sa kabuhi it ato hali dahil yang sa pagkaon, aber matuor nak waya it aber niong pagkaon nak buko malimpyo sa pagmuyat it Dios. Pero nakasala gihapon kita kung dahil sa usang pagkaon yang ay imaw it maging dahilan

nak makasala kag ato hali.

²¹ Mas maado pang indiey kita magkaon it usang suya o mag-inom it usang klasing nakakayango, o maghimo it aber ni-o pang mga bagay nak imaw kag magiging dahilan nak kag ato hali ay makakasala.

²² Aber ni-o kag pagpati it kada usa sa ato tungor riling mga bagay, ay dapat nak kag ato inghihimo ay bunga it pagpati it kada usa sa atubangan it Dios, ag indi dapat nak piliton kag iba nak magkumporme. Abang buynas kag tawo nak waya gikukunsensyaha dahil sa ida mga disisyon kung ni-o kag tama ag buko para sa ida.

²³ Pero kag tawo nak nagruruha-ruhang kaunon kag usang suya ag nagkaon gihapon, kina ay sala para sa ida, kumo kag ida pagkaon ay buko basi sa ida pagpati kung ni-o kag tama. Dahil aber ni-o nak ato inghihimo nak buko basi sa ato pagpati nak tama, ay sala kina para sa ato kung ato tumanon gihapon.

15

Kag Pagtapos sa Suyat

¹ Ngasing, kita nak matibay ag marayom kag pagkaintyendi tungor sa pagtu-o ay kinahangyan nak batunon kag mga kahinayan it mga hali nak mayuda kag pagtu-o. Ag buko yang kag inro sariling kagustuhan kag dapat tumanon.

² Kundi ato ra isaalang-alang kag hanrom it iba, basta kina ay para sa ikakaado ag ikakapaku-sog sa inra pagtu-o.

³ Kumo aber si Kristo ay waya gisusunor sa Ida sariling kagustuhan yang, kumporme sa nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan tungor sa Ida, nak nagsiling,

“O Dios, pag Ikaw ay inglilibak, Ako kag nahahaprusan.”*

⁴ Aya gilimti nak tanang gingpasuyat it Dios it kato sa Sagradong Kasuyatan ay imaw it matudlo sa ato. Kumo parayan diling mga bisaya it Dios, kita ay nakakatiis it tanang hirap nak ato nararayanan ag ingpapakusog kag ato buot, agor lalong masiguro nato nak kita ay maagom it maadong kamutangan nak ato ing-aasaan.

⁵ Ag kabay pang kag Dios nak inghalinan it tanang pagtitiis ag pagpakusog it buot ay imaw it mata-o it pagkakausa it inro isip, kumporme sa gingpapakita ni Kristo sa Ida pagpangabuhi dili bilang tawo.

⁶ Patuyare Sida agor maging maado kag inro pagsinunranan ag magkausa kamo sa pagdayaw sa Dios, nak imaw kag Dios ag Tatay it ato Ginoong Hesu-Kristo.

⁷ Ngani, tuyar sa pagbaton ni Kristo sa inro ay dapat ra nak batunon ninro kag usa'g-usa pramas madayaw kag Dios.

⁸ Kumo gingsisiling nako sa inro nak si Kristo ay nagpaali bilang suguon para sa among mga lahi it Hudyo, pramas ipakita nak masasaligan kag Dios, ag apamatuuran nak atuparon nida kag Ida gingpromisa sa amo mga ginikanan.

* 15:3 15:3 Sal. 69:9.

9 Ag nagpaali ra si Kristo agor kamong mga buko Hudyo ra ay magdayaw sa Dios, dahil sa Ida rakong kaluoy sa inro. Kada ngani it kato gingpasuyat it Dios sa Sagradong Kasuyatan kag tungor kang Kristo,

“Kaibahan it mga buko Hudyo, ag sa tunga ninra, Ako ay madayaw sa Imo, Ako ay makanta bilang pagdayaw sa Imo ngayan.”†

10 Inggwa ra it nakasuyat nak, “Kamo nak mga buko Hudyo, magkinasadya kamo kaibahan it mga katawuhan nak Ida pinili.”‡

11 Ag usa pa kag Ida ingsiling ay, “Kamong tanang buko Hudyo, nak taga-ibang mga nasyon, dayawon kag Gino-o, dayawon Sida.”§

12 Ag inggwa ray it gingsiling si Propeta Isaias nak, “Maabot kag adlaw kung sauno magkainggwa it usang ianak halin sa mga inanak ni Haring David, nak anak ni Jese.*

Sida ay mayuaw pramas pamunuan kag mga buko Hudyo,

† 15:9 15:9 Sal. 18:49. ‡ 15:10 15:10 Deu. 32:43. § 15:11 15:11 Sal. 117:1. * 15:12 15:12a Para diling si Jese, ay sida kag tatay ni Haring David. (Basaha ra sa 1 Sam. 16:11-13.) Para kang Maria nak nag-anak kang Hesus, ay Sida kag usang inanak ni Haring David. Kada si Hesus kag imaw it ingpatunguran it kali nak mahal in sa mga inanak ni Jese, ag kali ay natupar it katong Sida ay naging tawo.

ag Sida kag inra aasahan.”†

¹³ Ngasing, kabay pang kag Dios nak inghahalinan it ato pag-asa, ay imaw it mata-o sa inro it rakong kasadya ag katimunungan alang-alang sa inro pagtu-o sa Ida, agor lalong masiguro ninro kag inro ing-aasahan, parayan sa gahom it Ispirito Santo.

KAG MINISTERYO NI APOSTOL PABLO SA MGA BUKO HUDYO

¹⁴ Ako mga hali sa pagtu-o, ako ay kumbinsido nak kag inro inghihimo ay maado. Ag naintyendihan ninro kag kamatuuran tungor sa Dios, kada puydey ninro nak laygayan kag usa'g-usa kung kinahangyan.

¹⁵ Pero aber tuyar, waya ako nahadlok nak parumruman kamo it pilang bagay dili sa ako pagsuyat. Kumo sa kaaduhan it Dios gingtaw-an Nida ako it pribilehiyo,

¹⁶ pramas magserbisyo kang Kristo Hesus parayan sa ako pagtudlo sa mga buko Hudyo. Bilang suguon Nida, ako ay pay saserdote nak nagtutudlo it Maadong Balita halin sa Dios, agor magkainggwa it mga buko Hudyo nak matu-o sa Ida. Ag imaw sinra kag pay ako inughalar sa Ida bilang kahalamut-an sa Ida atubangan, kumo sinra ay inggahin para sa Ida parayan sa Ispirito Santo.

¹⁷ Kada ngani, kumo ako ay nagpakig-usa kang Kristo Hesus, nasasadyahan ako sa inra bilang ako mga bunga sa ako pagserbisyo sa Dios.

¹⁸ Ag waya ako it ibang masisiling kundi kaling tanan ay parayan kang Kristo yang sa

† 15:12 15:12b Isa. 11:1,10.

Ida paggamit it ako ingbisaya ag inghimo, agor maramong mga buko Hudyo kag masunor sa Ida.

¹⁹ Parayan ra sa gahom it Ispirito it Dios ag sa maramong katitingayang milagro ag tanra, ay gingpamatuor it Dios nak kag ako ingbabantala ay kamatuuran. Kada nagpanglibutan ako, tuna sa Herusalem hastang ruto pa sa Ilirico, ag hastang maabot nako kag maramong banwa sa ako pagpalapnag it Maadong Balita tungor kang Kristo.

²⁰ Kali ay dahil permi akong inggwa it hanrom nak magbantala it Maadong Balita sa mga lugar kung hariin waya pa it nakakarungog it tungor kang Kristo. Kumo waya ako it gustong magrugang yang sa kaayaman nak ingtudloey it iba.

²¹ Kali kag ako ingtutuman bilang katuparan it nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan nak nagsisiling,

“Para sa mga waya pa nakakabalita tungor sa
Ida,
Sida’y inra makikilaya,
ag para sa mga waya pa nakakarungog tungor sa
Ida,
Sida’y inra maintyendihan.”‡

Kag Plano ni Apostol Pablo nak Magpanha sa Roma

²² Ngani, kaling ako pagpanglibutan para magtudlo kag rason kung asing rugayey akong waya nakakapanha sa inro.

²³ Pero ngasing, taposey kag ako obligasyon diling mga lugar. Ag sa suyor it pilang tuig

‡ 15:21 15:21 Isa. 52:15.

nagkakainggwa ako it hanrom nak panhaan kamo.

²⁴ Kada kag ako plano ngasing ay, pag magpagto ako sa Espanya, kabay pang makarayan ako sa inro. Ag pagkatapos nak mapakigkita ako sa inro sa malip-ot nak panahon ay maaring mabuligan ninro ako nak makapadayon sa ako biyahe pa-Espanya.

²⁵ Pero ngasing ako ay mauna't pagto sa Herusalem dahil inggwa pa ako it dapat ray-on sa mga sinakupan it Dios ruto.

²⁶ Kali ay dahil kag ato mga hali sa probinsya it Macedonya ag Acaya ay nagkausa nak magparaya it bulig sa mga pobring sinakupan it Dios sa Herusalem.

²⁷ Ag sinra mismo kag nag-isip nak magbulig sa inra. Pero tama yang kina dahil inggwa sinra it utang nak buot sa inra, kumo parayan sa mga lahi it Hudyo nak nagtutu-o kang Kristo ay nagbaton sinra it ispirituhanong pagpakamaado. Kada angay yang talaga nak sinra ray, bilang mga buko Hudyo, kag magparaya it bulig sa mga lahi it Hudyo.

²⁸ Kada pagkatapos nak maihator nako kaling tanang bulig nak ingta-o para sa inra, ako ay maginan pa-Espanya ag marayan ako sa inro.

²⁹ Ag ayam nako nak pag-abot nako raha, maagom kita it abundang pagpakamaado halin kang Kristo.

³⁰ Ag ngasing, ako mga hali sa pagtu-o, parayan sa pagbulig it ato Ginoong Hesu-Kristo ag sa pagpalanggang ingtata-o it Ispirito it Dios, ingpangabay nako nak magpursige kita, kaibahaney

ako raha sa pagpangamuyo sa Dios, nak buligan Nida ako.

³¹ Kabay pang ipangamuyo ra ninro nak indi ako ig-un-on it mga taga-Herusalem ag ibang parti it probinsya it Hudeya[§] nak waya igtutu-o sa Maadong Balita. Pangamuyuan ra ninro nak kaling ako ihator nak bulig ruto ay abatunon it mga sinakupan it Dios nak inggwa it kasadya.

³² Ag usa pang ako ingpapangabay, kung but-on it Dios, ay kabay pang magkainggwa ako it kasadya ag makusog kag buot sa ako pag-pakigkita sa inro.

³³ Kabay pang mapasa-inrong tanan kag Dios nak nagtata-o it katimunungan. Kabay pa.

16

KAG MGA HULING PAGPANGAMUSTA

¹ Ngasing inggwa ako it gustong ipakilaya sa inro rili sa ako pagsuyat. Kabade sida, ag hali nato sa pagtu-o. Sida si Pebe nak manugbulig sa mga pinuno it mga nagtutu-o nak nagtitipon sa pagdayaw sa Dios sa Pwerta it Cencreya.*

§ **15:31 15:31** Kag syudad it Herusalem kung hariin si Apostol Pablo ay mapagto ay sa sakop it probinsya it Hudeya. Ag matuor nak para sa karamuong lahi it Hudyo, sa inra pagmuyat kag ingtutudlo ni Apostol Pablo ay binakak yang ag kag inra paglaban sa ida ay grabe. Ag puat ninrang inghigingabot nak matyon sida. (Basaha ra sa Bin. 13:50; 14:19; 17:5,13; 18:6,12; 20:3; 21:27-32.)

* **16:1 16:1** Sa pag-isip it ibang mga maayam sa Bibliya, ay siguro kaling si Pebe kag imaw it nagpagto sa Roma ag nagraya it kaling suyat ni Apostol Pablo sa mga nagtutu-o kang Kristo ruto sa Cencreya.

² Kag ako hanrom pag-abot nida raha sa inro, ay kabay pang maado kag inro pagbaton sa ida bilang suguon it Gino-o, dahil kina ay angay yang para sa mga sinakupan it Dios. Ag bulige ra sida kung inggwa sida it kinahangyan dahil sida ra kag nagbubulig sa maramo, kaumirey ako.

³ Ag ngasing ikamusta ra ninro ako sa mag-asawang Priscila ag Aquila nak naging kaibahan nako sa pagserbisyo kang Kristo Hesus.

⁴ Indi nak gador nako malimtan katong ingtaya ninra kag inra kabuhi alang-alang sa ako. Ag buko yang ako it nagpapasalamat, kundi tanang nagtutu-o kang Kristo sa mga lugar it buko Hudyo.

⁵ Ag ikamusta ra ninro ako sa tanang nagtutu-o nak nagtitipon sa pagdayaw sa Dios raha sa inra bayay.

Pati ikamusta ra ninro ako sa ako pinalanggang amigo nak si Epeneto, nak imaw kag unang nagtu-o kang Kristo ruto sa probinsya it Asya.

⁶ Imaw ra kang Maria nak nagpangabudlay raha para sa inro,

⁷ ag sa mag-asawang Andronico ag Junia, nak ako kasimanwang napriso it kato kaibahan nako. Sinra ay nakilaya bilang mga apostoles ag naunang nagtu-o kang Kristo kisa sa ako.

⁸ Ikamusta ra ninro ako sa ako pinalanggang hali sa Gino-o nak si Ampliato.

⁹ Imaw ra kang Urbano nak tuyar sa amo, ay nagsiserbisyo ra sa ministryo para kang Kristo, pati kang Estakis nak ako pinalanggang amigo,

¹⁰ ag kang Apeles nak ingkikilayang nagraogey sa maramong pagpurba sa ida pagtu-o kang Kristo, ag kang Aristobulo kaibahan kag ida panimayay.

¹¹ Ikamusta ra ninro ako kang Herodion nak ako kalahing Hudyo, ag imaw ra hagto sa panimayay ni Narciso nak ato hali sa pagtu-o,

¹² sa magmanghor nak sina Trifena ag Trifosa nak kaibahan nako sa pagserbisyo sa Gino-o, ag sa ako pinalanggang Persida nak usa pang kabade nak nagpapangabudlay ra sa pagserbisyo sa Gino-o,

¹³ pati kang Rufo nak pinili it Gino-o nak magserbisyo sa Ida, kaibahan it ida nanay nak ako ingmumuyatan ra nak pay ako sariling nanay.

¹⁴ Ikamusta ra ninro ako kana Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas ag iba pang mga kaibahang hali sa pagtu-o,

¹⁵ pati kana Pilologo, Julia, Nereo ag ida haling kabade, pati si Olimpás, kaibahan kag inra mga kaibahang sinakupan it Dios raha.

¹⁶ Ag kamustaha ra ninro kag usa'g-usa sa mapinalanggaon ag sa balaan nak parayan.† Ag kamo ay ingpapangamusta ra it mga nagtutu-o kang Kristo nak nagtitipon sa pagdayaw sa Ida sa tanang mga lugar.

¹⁷ Ag ngasing, ako mga hali sa pagtu-o, inglalay-gayan nako kamo nak mag-andam sa mga gus-tong magsira sa inro pagkakausa parayan sa inra

† **16:16 16:16** o “Magkamustahan kamong tanang mga maghali parayan sa pagta-o sa usa'g-usa it balaan nak haro.”

pagkuntra sa tamang tudlo nak inro nabaton. Ag iwasi sinra,

¹⁸ kumo kag mga tuyar nak tawo, buko si Kristo nak ato Gino-o kag inra gingsiserbisyuhan kundi kag inra sariling hanrom yang. Parayan sa inra matam-is nak mga bisaya ag pabula-bula, ay pay inra yang ingluluko kag kaisipan it mga marali mapapati.

¹⁹ Matuor ngani nak nabalita kag tanan it inro pagsunor kang Kristo, kada nasasadyahan nak gador ako. Ugaling gusto pa nako nak mas lalo pa kamong maging maayam pramas kag inro ahimuon ay maado, ag indiey maghimo it kayainan.

²⁰ Ag ngasing, kabay pang indiey marugay, kag Dios nak nagtata-o it katimunungan ay apirdihoney si Satanas, nak pay sida ay inro ingdadamaan. Ag kabay pang mapasa-inro kag kaaduhan nak halin sa ato Ginoong Hesus.

²¹ Ingkakamusta ra kamo it ako kaibahan sa ministryo nak si Timoteo. Imaw ra sina Lucio, Jason ag Sosipatro nak ako mga kalahing Hudyo.

²² Ako, nak si Tercio, nak imaw kag gingpapa-suyat it kali ni Apostol Pablo, ay ako ra kamo ingkakamusta sa ngayan it Gino-o.

²³ Si Gayo ra ay nagpapangamusta sa inro. Sida kag tag-iya it bayay nak ako ingdadayunan ag dili ra nagtitipon kag mga nagtutu-o sa pagdayaw sa Dios. Si Erasto nak tresurero it banwa ag kag ato hali sa pagtu-o nak si Cuarto ay nagpapangamusta ra sa inro.

²⁴ Kabay pang mapasa-inrong tanan kag

kaaduhan ni Hesu-Kristo nak ato Gino-o. Kabay pa.‡

Kag Pagdayaw ni Apostol Pablo sa Dios

²⁵ Dayawon kag Dios nak inggwa it gahom nak patibayon kag inro pagtu-o, kumporme sa Maadong Balita nak ako ingtudlo sa inro tungor kang Hesu-Kristo. Ag kaling Maadong Balita kag kamatuuran tungor sa Ida, nak it kato ay waya gipahadagan it Dios sa tawo.

²⁶ Pero ngasing, kali ay gingpahadagey Nida sa ato halin sa gingsuyat it mga propeta. Ag kag Dios nak waya it pagtuna ag waya it katapusan, Sida kag imaw it nagsugo nak ibantala kaling Maadong Balita sa tanang nasyon agor sinra ay magtu-o ag magsunor kang Hesu-Kristo. §

²⁷ Ngani, dayawon nato kag Dios nak imaw kag inghalinan it tanang kaayam, parayan sa pagbulig ni Hesu-Kristo hastang sa waya't katapusan. Kabay pa.

‡ **16:24 16:24** Kaling bersikulo ay waya sa karamuang kupya it kaling libro sa bisayang Griyego. § **16:26 16:26** Kumporme sa pagkaintyendi it ibang mga maayam sa Bibliya, kag ingpapatunguran ni Apostol Pablo dili ay kag plano it Dios nak umiron sa Ida mga katawuhan kag mga buko Hudyo halin sa tanang nasyon nak Ida ataw-an it kaluwasan, ag buko yang mga lahi it Hudyo.

**Bag-ong Kasuyatan ag Henesis — Exodo
Bantoanon: Bag-ong Kasuyatan ag Henesis — Exodo
New Testament+**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bantoanon

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 30 Dec 2021

bdc820c5-352d-5175-bfdb-7f650d8d08ab